

**Programové vyhlásenie
vlády Slovenskej republiky**

august 2006

Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky

Obsah:

1. Princípy a hodnoty Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky
2. Makroekonomický rámec, verejné financie a hospodárska politika
  - 2.1 Makroekonomický rámec, verejné financie a dane
  - 2.2 Hospodárska politika
  - 2.3 Doprava, pošta, telekomunikácie a rozvoj informačnej spoločnosti
  - 2.4 Pôdohospodárstvo
  - 2.5 Starostlivosť o životné prostredie
  - 2.6 Bytová výstavba a regionálny rozvoj
3. Sociálna oblasť
  - 3.1 Politika zamestnanosti
  - 3.2 Pracovné vzťahy a sociálny dialóg
  - 3.3 Sociálne zabezpečenie
  - 3.4 Podpora rodiny
  - 3.5 Podpora rodovej rovnosti
  - 3.6 Efektívnosť inštitúcií
4. Zdravotníctvo
5. Vedomostná spoločnosť
  - 5.1 Výchova a vzdelávanie
  - 5.2 Veda a technika
  - 5.3 Mládež a šport
6. Kultúra
  - 6.1 Ekonomické nástroje
  - 6.2 Médiá a audiovizia
  - 6.3 Obnova pamiatok a ochrana kultúrneho dedičstva
  - 6.4 Miestna a menšinová kultúra
  - 6.5 Umenie a národné kultúrne inštitúcie
  - 6.6 Cirkvi a náboženské spoločnosti
7. Demokracia a právny štát
  - 7.1 Demokratický štát
  - 7.2 Spravodlivosť
  - 7.3 Vnútorný poriadok a bezpečnosť
  - 7.4 Verejná správa
8. Obrana štátu
9. Zahraničná politika

1. Princípy a hodnoty Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky

Vláda Slovenskej republiky, ktorá vzišla z demokratických parlamentných volieb konaných 17. júna 2006, predstupuje podľa článku 113 Ústavy Slovenskej republiky pred Národnú radu Slovenskej republiky a spolu so žiadosťou o vyslovenie dôvery jej predkladá nasledujúce Programové vyhlásenie.

Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky vychádza zo skutočnosti, že podmienky, v ktorých ľudia žijú a pracujú, nie sú len ich osobnou vecou alebo zodpovednosťou ich blízkych a rodín, ale aj vecou verejnou. Je to program rovnováhy zodpovednosti jednotlivca a spoločenskej solidarity.

V ekonomickej oblasti Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky podporuje skĺbenie hospodárskeho rastu a ekonomickej výkonnosti s rastom zamestnanosti, sociálnej súdržnosti a zvyšovaním kvality života pre všetkých. Musí to byť hospodársky rast postavený na vyššej kvalite, vzdelanosti a inovatívnosti, ktorý bude slúžiť záujmom ľudí. Dosiahnutie takéhoto vzťahu bude veľmi náročné, pretože vláda Slovenskej republiky mieni urobiť všetko potrebné pre zavedenie spoločnej európskej meny v roku 2009. Cesta k spoločnej európskej mene nemôže viesť len cez lacnú pracovnú silu a obmedzovanie verejných výdavkov. Vláda Slovenskej republiky je za cestu kvalitatívneho rastu ekonomiky, efektívnej investičnej a proexportnej politiky, znižovania nezamestnanosti a priepastného rozdielu v životnej úrovni občanov Slovenskej republiky a vyspelých členských štátov Európskej únie, za cestu silných a stabilných verejných systémov.

Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky vytvára predpoklady pre hľadanie rovnováhy medzi verejnými a súkromnými záujmami a celkovo medzi verejným a súkromným sektorom. Vláda Slovenskej republiky sa otvorene hlási k myšlienkam Európskej únie o trvalom partnerstve medzi obidvoma sektormi.

Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky je postavené tak, aby podporovalo súlad postupujúcej európskej integrácie s dôslednou obhajobou národných a štátnych záujmov. Vláda Slovenskej republiky nevníma Európsku úniu len ako priestor voľného obchodu a pohybu pracovnej sily, ale predovšetkým ako úniu hodnôt solidarity medzi národmi a ľuďmi, hodnôt úcty k ľudskej dôstojnosti, slobode, demokracii, rovnosti, právnenému štátu a rešpektovaniu ľudských práv, vrátane práv osôb patriacich k menšinám.

Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky stavia na kontinuitu s predchádzajúcou vládou všade tam, kde je to účelné. Prevláda však objektívna a výrazná potreba zmien doterajších prístupov. Vláda Slovenskej republiky vychádza z vôle voličov prejavenej v posledných parlamentných voľbách a verí, že zmeny si želá aj rozhodujúca väčšina občanov Slovenskej republiky.

Vláda Slovenskej republiky rešpektuje, že hlavné otázky, na ktoré chce spoločnosť poznať odpoveď, nestanovuje vládny kabinet, ale občania, od ktorých pochádza štátna moc a ktorí majú ústavné právo zúčastňovať sa na správe vecí verejných. Vláda Slovenskej republiky pristupuje ku kľúčovým obavám obyvateľstva s najväčšou vážnosťou a zodpovednosťou. Obavy z celkovej sociálnej situácie, nezamestnanosti a istôt do budúcnosti nevyrieši žiadna zázračná sila voľného trhu. Trh bez súhry so štátom tieto obavy len prehĺbi.

Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky sa pri riešení uvedených obáv opiera o tri inštitúty zakotvené v Ústave Slovenskej republiky a uznávané v Európe:

Je to predovšetkým *ľudská dôstojnosť* považovaná za základný pilier koncepcie ľudských práv a jednu z univerzálnych hodnôt, na ktorých je založená Európska únia. Popretie ľudskej dôstojnosti alebo rovnosti v ľudskej dôstojnosti má vážne osobné, rodinné, sociálne, ale aj politické dôsledky. Cieľom vlády Slovenskej republiky je uskutočnenie práva na ľudskú dôstojnosť v každodennom živote vo všetkých jej základných prejavoch, ekonomický rozmer nevynímajúc.

Je to *sociálny štát*, ktorý Ústava Slovenskej republiky predpokladá od vzniku samostatnej Slovenskej republiky tým, že upravuje a pre všetkých garantuje hospodárske, sociálne a kultúrne práva v rozsahu typickom pre sociálny štát. Vláda Slovenskej republiky všestranne podporí reálne smerovanie Slovenskej republiky k naplneniu jej charakteristiky ako sociálneho štátu. Štátu, ktorý spolu s regiónmi, obcami, firmami a rodinami nesie diel spoluzodpovednosti za podobu životných podmienok. Štátu rešpektujúceho solidaritu ako jednu zo základných hodnôt Európskej únie.

Vláda Slovenskej republiky sa pri určovaní programových cieľov a spôsobov ich dosiahnutia opiera aj o článok 55 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého sa *hospodárstvo Slovenskej republiky zakladá na princípoch sociálne a ekologicky orientovanej trhovej ekonomiky*.

Vláda Slovenskej republiky dáva takto jasne najavo rešpektovanie ústavného predpokladu, podľa ktorého Slovenská republika má byť sociálny štát so sociálne a ekologicky orientovanou trhovou ekonomikou.

Vláda Slovenskej republiky je presvedčená, že predstupuje s reálnym Programovým vyhlásením, ktoré bude mať podporu väčšiny obyvateľov nášho štátu.

2. Makroekonomický rámec, verejné financie a hospodárska politika

Ekonomická časť Programového vyhlásenia vlády SR je založená na spojení dôslednej prorastovej hospodárskej politiky s postupným hľadáním rovnováhy medzi verejnými záujmami a záujmami firiem, obchodných a finančných spoločností. Tak, aby hospodárska politika štátu vytvárala základné podmienky pre rast zamestnanosti, prosperitu trhových subjektov a jednotlivcov, ktorí na strane druhej uznávajú potrebu akceptovania verejných záujmov.

Vláda SR uznáva, že základné vzťahy medzi ekonomikou, sociálnou sférou a prírodou sú regulované Ústavou Slovenskej republiky a nepodliehajú ideológii politických strán. Takýto postoj korešponduje so snahou Európskej únie o sociálne trhové hospodárstvo s vysokou konkurencieschopnosťou, zamestnanosťou, sociálnym pokrokom a vysokou úrovňou ochrany životného prostredia. V tomto kontexte chce vláda SR presadzovať európsky model zmiešaného hospodárstva, pričom vychádza z poznania, že vyvážená súhra trhu a štátu je jediná cesta ako zabezpečiť vyššiu kvalitu života na Slovensku, dobré podmienky pre prácu aj pre zamestnávateľov.

Vláda SR si kladie nasledujúce programové ciele:

1. Pri tvorbe hospodárskej politiky štátu vychádzať z programových dokumentov Európskej únie zameraných na spájanie hospodárskeho rastu a ekonomickej výkonnosti s rastom zamestnanosti, sociálnou súdržnosťou a zvyšovaním kvality života pre všetkých. Vytvoriť podmienky pre tempo hospodárskeho rastu nad 5% hrubého domáceho produktu ročne. Parametre hospodárskej politiky štátu nastaviť tak, aby dosahovaný hospodársky rast bol sprevádzaný rastom reálnych miezd.
2. Rozpracovať národnú stratégiu rozvoja zamestnanosti. Podporovať samozamestnávateľov, malých a stredných podnikateľov.
3. Plniť kritériá pre prechod na menu euro v roku 2009.
4. Garantovať stabilitu a predvídateľnosť podnikateľského prostredia tak, aby realizované zmeny boli výsledkom čo najširších dohôd zainteresovaných strán.
5. Razantne naštartovať procesy podporujúce súlad medzi ústavnou úpravou a reálnou podobou trhovej ekonomiky a tak naplňovať oprávnené snahy Európskej únie podporovať sociálne trhové hospodárstvo charakteristické vysokou konkurencieschopnosťou, zamestnanosťou, sociálnym pokrokom a vysokou úrovňou ochrany životného prostredia. Dôsledne realizovať článok 20 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého vlastníctvo zaväzuje, a to aj vlastníctvo prirodzených monopolov, finančných inštitúcií a najväčších trhových subjektov.
6. Dôsledne trvať na podpore vedomostne orientovanej ekonomiky a vytvárať spoločenský klímu, modely a reálne možnosti na ekonomické uplatnenie jednotlivca.
7. Podporovať rovnováhu medzi verejnými záujmami a záujmami súkromnými, najmä ekonomického charakteru.
8. Realizovať ofenzívnu proexportnú politiku vhodnými ekonomickými a inštitucionálnymi nástrojmi.
9. Prijatť dôsledné opatrenia na zabezpečenie súladu medzinárodnej integrácie a globalizácie s razantnou obhajobou národných a štátnych záujmov.

10. Dôsledne využiť všetky dostupné zdroje na efektívne dobudovanie základnej dopravnej, informačnej a komunikačnej infraštruktúry.

2.1 Makroekonomický rámec, verejné financie a dane

Vláda SR bude klásť dôraz na taký makroekonomický rámec, ktorý zabezpečí stabilný a dlhodobý udržateľný rast ekonomiky Slovenskej republiky a jej celkovú konvergenciu k vyspelým ekonomikám. Stabilitu rastu bude zabezpečovať zvyšovaním potenciálneho produktu ekonomiky založenom na raste produktivity, konkurencieschopnosti a zamestnanosti, čo predpokladá vytváranie priaznivého podnikateľského prostredia a postupné smerovanie hospodárstva k poznatkovej ekonomike.

Vláda bude úzko koordinovať svoje politiky v oblasti hospodárstva, financií, rozpočtu daní, dotácií, cien, podpory investícií a v ďalších ekonomických oblastiach. Ako aj štruktúru a objem verejných príjmov a výdavkov s menovou politikou nezávislej NBS s cieľom zaviesť euro k 1. januáru 2009.

Vláda SR sa v oblasti verejných financií sústreďí na:

- racionalizáciu výdavkov vo verejnej správe a sledovanie ich efektívneho využitia pri dôslednom zavedení viacročného programového rozpočtovania vo väzbe na efektívne a lepšie využitie fondov EÚ;
- prísne dodržiavanie pravidiel pri nakladaní s verejnými zdrojmi a ich dôslednú kontrolu a vyhodnocovanie efektívnosti nakladania s nimi;
- zníženie daňového zaťaženia nízko a stredne príjmových skupín zvyšovaním nezdaniteľného základu i úpravou jednotnej sadzby DPH vo vybraných komoditách;
- zníženie daňových a colných únikov a potláčanie šedej ekonomiky.

Verejné financie a daňová oblasť budú projektované a používané ako hlavný hospodársky nástroj na vybudovanie moderného sociálneho štátu s cieľom minimalizovať sociálne vylúčenie a postupne odstraňovať stále rastúce regionálne rozdiely a sociálnu nerovnováhu.

Konvergenciu ekonomiky bude vláda SR realizovať v súlade so strednodobým Konvergenčným programom Slovenskej republiky. Ďalší proces konvergenzie bude ročne konkretizovať v súlade s harmonogramom a jednotnými smernicami EK.

Základným rámcom pri presadzovaní politiky a cieľov vlády SR obsiahnutých v tomto programovom vyhlásení bude obozretná rozpočtová politika, ale aj fiškálna politika a postupné upevňovanie stability verejných financií pri dôslednom dodržiavaní maastrichtských kritérií a záväzkov SR vyplývajúcich z reformovaného Paktu stability a rastu.

Vzhľadom na existujúcu korupciu a klientelizmus vo verejnom sektore, ktoré zásadným spôsobom ohrozujú efektívnosť verejných výdavkov a reálnu konvergenciu SR v rámci EÚ, vláda SR pomocou vecne príslušných orgánov verejnej správy bude dôsledne potierať neehospodárne nakladanie s verejnými prostriedkami.

Vláda SR si je vedomá, že v spoločenskom prostredí SR je značný priestor pre zlepšovanie daňovej disciplíny, preto pristúpi k reforme daňovej správy tak, aby táto bola efektívnejšia s cieľom metodicky pomôcť subjektom s dobrou daňovou disciplínou a odhaľovať a postihovať subjekty, ktoré sa plateniu daní vyhýbajú resp. páchajú daňové podvody.

V oblasti výdavkov verejných financií vláda SR pristúpi k ich reforme s hlavným dôrazom na dôsledné programové rozpočtovanie. Prednosť dostanú také výdavky resp. programy, ktoré budú kľúčové pre rast výkonnosti ekonomiky, pokles nezamestnanosti a odstraňovanie regionálnych rozdielov, sociálnu a rodinnú stabilitu, budú podporovať priaznivý demografický vývoj a v ekonomike sa prejavia multiplikačne.

Vláda SR nebude zvyšovať počet orgánov štátnej správy, pričom v súvislosti s programovým rozpočtovaním vykoná inštitucionálnu reformu tak, aby takéto rozpočtovanie bolo úspešne implementované na všetkých úrovniach verejnej správy.

Vláda SR popri garantovaní princípov decentralizácie verejnej správy zhodnotí stav a úroveň financovania územnej samosprávy a doladí prípadné disproporcie v rámci fiškálnej decentralizácie.

Vláda SR bude aktívne riadiť štátny a verejný dlh, racionalizovať výdavky spojené s financovaním štátneho dlhu a minimalizovať riziká súvisiace s finančnými aktívami, pasívami, ako aj s celkovými finančnými tokmi štátu. Vláda SR bude využívať inštitút štátnych záruk len v nevyhnutnom rozsahu a v mimoriadnych prípadoch.

Vláda SR vytvorí legislatívne a ďalšie nevyhnutné predpoklady na realizáciu systémových zmien v národnej metodike účtovania a konsolidovaného vykazovania za celý okruh verejných financií. Harmonizácia národnej metodiky s medzinárodne uznávanou a bežne používanou metodikou Európskej únie odstráni významné rozdiely medzi týmito prístupmi. Tým sa vytvoria predpoklady pre vykonanie nezávislého auditu a transparentnosti výkazníctva, ako aj pre zvýšenie efektívnosti a stability systému riadenia verejných financií ako celku za účelom deklarovania spoľahlivosti informácií predkladaných Národnej rade SR, Eurostatu a iným medzinárodným inštitúciám.

Vláda SR postupne zharmonizuje, zosúladí a zjednoduší systém vnútornej finančnej kontroly vo verejnej správe, ktorý zahŕňa predbežnú a priebežnú finančnú kontrolu, následnú finančnú kontrolu a vnútorný audit, predmetom ktorých sú prostriedky verejného rozpočtu SR, prostriedky EÚ a prostriedky inej formy pomoci zo zahraničia. Potreba zmeny legislatívy v oblasti terajšej finančnej kontroly a vnútorného auditu vyplýva hlavne z novej legislatívy EÚ na programové obdobie 2007 – 2013.

Vláda SR zefektívni výkon, postupy a celkovú kvalitu nezávislého overovania a hodnotenia, riadenia procesov a všetkých činností v implementácii programov zahraničnej pomoci v súvislosti so zabezpečením plnenia funkcie orgánu auditu pre programové obdobie 2007 – 2013.

Dane a daňová politika

Vláda bude veľmi pozorne sledovať vývoj v oblasti daní v európskom priestore a v rámci neho najmä snahy členských štátov EÚ o harmonizáciu daňového základu. K týmto návrhom uplatní veľmi opatrný prístup a bude starostlivo zvažovať svoje stanovisko.

V oblasti priamych daní vláda pokladá za potrebné zvýšiť mieru solidarity v daňovom systéme, a to najmä postupným zvyšovaním nezdaniateľného základu dane, ale aj prípadnou úpravou výšky daňového bonusu. Vláda navrhne zvýšiť zdaňovanie fyzických osôb s nadštandardnými príjmami.

V súvislosti s pôsobením prirodzených monopolov a subjektov s dominantným postavením bude mať vláda SR v prvom rade snahu riešiť deformácie trhu, či zneužívanie takéhoto postavenia systémovo, s dôrazom na dôslednú reguláciu podmienok fungovania trhových subjektov. Ohľad sa pri tom bude brať na stabilitu právneho prostredia, rovnaké podmienky pre všetkých účastníkov trhu a najmä ochranu spotrebiteľa - občana. Ak tieto systémové inštitúty zlyhajú, alebo sa ukážu ako málo efektívne a nedostatočne účinné, vláda považuje v takom prípade za legitímny selektívny daňový prístup k takýmto subjektom. V tomto ohľade má vláda jasný zámer a ambíciu dôsledne naplňať článok 55 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý jednoznačne deklaruje, že hospodárstvo Slovenskej republiky má byť založené na princípoch sociálne a ekologicky orientovanej trhovej ekonomiky.

Vláda SR navrhne daň z darovania pre tretie osoby tak, aby sa zúžil priestor pre špekulatívne prevody majetku a pranie špinavých peňazí.

V oblasti nepriamych daní vláda navrhne zavedenie zníženia sadzby dane z pridanej hodnoty na niektoré tovary a služby, pričom okruh týchto tovarov a služieb sa bude podľa vývoja verejných financií rozširovať.

Využívanie fondov EÚ

Vláda SR v spolupráci s orgánmi územnej samosprávy vytvorí podmienky na efektívne a transparentné využívanie fondov EÚ v súlade so všetkými predpismi EÚ a SR, najmä s cieľom vyrovnávania hospodárskych a sociálnych disparít medzi regiónmi SR pri dosiahnutí maximálneho čerpania týchto fondov.

Za účelom čo najvyššej a čo najefektívnejšej absorpcie zdrojov zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v programovom období 2007-2013 bude vláda SR využívať tzv. inovatívne finančné nástroje s cieľom dosiahnutia multiplikačného efektu pri využívaní zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu.

Vláda SR zabezpečí plynulé dočerpanie finančných prostriedkov predvstupových fondov EÚ a štrukturálnych fondov EÚ i Kohézneho fondu zo skráteného programového obdobia 2004 – 2006. Súčasne vytvorí optimálne podmienky a mechanizmy pre efektívne čerpanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v rámci nového programovacieho obdobia 2007 – 2013 prostredníctvom zavedenia vhodného systému finančného riadenia. Pritom bude hľadať vhodné formy zapojenia územnej samosprávy do tohto procesu.

Vláda SR navrhuje, aby sa čerpanie štrukturálnych fondov sústredilo na nasledovné vecné okruhy, ktoré sa premietnu do národného strategického referenčného rámca:

- 1) poznatková ekonomika, podpora inovácií a podpora konkurencieschopnosti;
- 2) dobudovanie infraštruktúry v oblasti železníc, diaľnic a vodného hospodárstva;
- 3) využitie Sociálneho, Kohézneho fondu a komunitných iniciatív tak, aby boli riešené problémy rozvoja regiónov, znižovanie chudoby a celkové medziregionálne rozdiely;
- 4) riešenie vybraných problémov v oblasti životného prostredia a pôdohospodárstva.

Celý systém bude založený na multizdrojovom financovaní využívajúcom zdroje štátneho rozpočtu, municipalít a zdroje EÚ.

Vláda SR zabezpečí prípravu operačného programu zameraného na podporu konkurencieschopnosti priemyslu a služieb prostredníctvom inovácií tak, aby sa stimulovali investície do výskumu, vývoja a inovačných procesov a zároveň aby boli vytvárané motivačné podmienky pre prenos získaných poznatkov do podnikateľskej praxe.

Vláda SR zabezpečí podmienky pre prípravu a implementáciu programov financovaných aj z iných zahraničných zdrojov.

Finančný trh a ochrana jeho účastníkov

Vláda bude pokračovať vo včasnej a dôslednej implementácii európskej legislatívy v oblasti finančných služieb a skvalitňovaní národnej legislatívy v jednotlivých oblastiach finančného trhu s cieľom postupne odstraňovať prekážky, ktoré bránia efektívnemu rozvoju finančného trhu a v rámci neho najmä kapitálového trhu.

V súvislosti so zabezpečením stability finančného trhu bude vláda v legislatívnej a organizátorskej činnosti dôsledne spolupracovať s centrálnou bankou pri plnení jej úloh v

oblasti integrovaného dohľadu, ako aj ďalších činností vyplývajúcich z požiadavky zabezpečenia voľného pohybu kapitálu v podmienkach teritória európskej únie.

V záujme zlepšenia podnikateľského prostredia a prístupu malých inovatívnych firiem a stredne veľkých podnikov ku kapitálu prostredníctvom nových emisií akcií a dlhopisov vláda dokončí transformáciu a zmeny vo fungovaní inštitúcií finančného trhu.

Vláda podporí prípravu a zavedenie nových produktov finančného trhu s cieľom podporiť zabezpečenie potrieb pre sociálne slabšie skupiny obyvateľstva, a to predovšetkým v oblasti bývania a zvyšovania kvalifikácie.

Vláda chce naďalej vytvárať podmienky pre zamedzenie nekalých praktík na finančnom trhu, pre boj proti legalizácii príjmov z trestnej činnosti, ako aj podmienky pre voľnú hospodársku súťaž subjektov finančného trhu. Vláda prehodnotí a bude systematicky upravovať spôsob sprostredkovania finančných a investičných služieb, ako aj pravidlá pre poskytovanie finančného poradenstva.

Vláda zabezpečí primeranú ochranu účastníkov finančného trhu s dôrazom na zodpovedajúcu ochranu neprofesionálnych investorov a vkladateľov pred možným zlyhaním subjektov finančného trhu a posilní prevenciu v tejto oblasti. Vláda preto navrhne opatrenia pre zrovnoprávnenie postavenia týchto klientov a ich lepšiu informovanosť o produktoch ako i poplatkoch s nimi spojených. V tejto súvislosti bude vláda venovať osobitnú pozornosť podpore dlhodobého finančného vzdelávania širokej verejnosti. Vláda tiež podporí zefektívnenie systému kompenzácií za nedostupné vklady a klientsky investičný majetok.

Vláda SR podporí čiastočné odškodnenie poškodených klientov nebankových subjektov.

Vláda pripraví analýzu dopadov zavedenia eura a prijme účinné opatrenia, aby zamedzila negatívnym dopadom na občanov v dôsledku zaokrúhľovania cien, ako aj opatrenia, ktorých cieľom bude zabrániť neopodstatnenému zvyšovaniu cien a subjektívne vnímanej inflácii, a to najmä prostredníctvom dostatočne dlhého obdobia na duálne oceňovanie tovarov a služieb a dôsledným monitorovaním ich cenového vývoja.

2.2 Hospodárska politika

Vláda SR vytvorí všetky inštitucionálne, personálne a finančné podmienky, aby sa vypracovala ucelená „Stratégia rozvoja Slovenskej republiky v strednodobom a dlhodobom horizonte“, ktorú predloží na širokú odbornú a verejnú diskusiu a prijme len po dosiahnutí širokej politickej dohody. Tým zabezpečí kontinuitu a stabilitu zásadného strategického smerovania Slovenskej republiky bez ohľadu na program a ideológiu po sebe nastupujúcich vládnych koalícií. Tento dokument bude v plnej miere rešpektovať hlavné zámery rozvoja európskeho priestoru, pretože SR je platným a plnoprávnym členom Európskej únie a svojou stratégiou bude podporovať zvyšovanie konkurencieschopnosti európskeho spoločenstva.

Vláda SR určí pravidlá a bude aktívne podporovať vznik verejno-súkromných partnerstiev v oblasti spravovania a vytvárania verejných statkov a zabezpečovania verejných služieb.

Podnikateľské prostredie a konkurencieschopnosť

Vláda SR sa zaväzuje rešpektovať svoje záväzky vyplývajúce z predchádzajúcich a právoplatne uzatvorených zmlúv.

Vláda SR podporí proces hodnotenia dopadov vplyvov prijímanej a existujúcej legislatívy na podnikateľské prostredie a podporí v tomto procese aj účasť zástupcov podnikateľskej sféry.

Vláda SR bude podporovať založenie integrovaných obslužných podnikateľských centier združujúcich do jedného miesta styk všeobecnej a špecializovanej štátnej správy s podnikateľmi, ktoré napomôžu najmä začínajúcim podnikateľom pri založení podniku ich etablovaní sa na trhu, ako aj počas výkonu podnikateľskej činnosti, s dôrazom na využívanie elektronickej komunikácie.

Vláda SR prijme legislatívne opatrenia a rozhodnutia umožňujúce účasť súkromného sektora na poskytovaní verejných služieb, ako aj na spravovaní, tvorbe a obnove verejných statkov aj s využitím fondov EÚ tak, aby aj v oblastiach s významným podielom verejného vlastníctva vzniklo konkurenčné prostredie zabezpečujúce efektívne hospodárenie a vysokú kvalitu služieb za primeranú cenu pre spotrebiteľa.

V oblasti priemyselnej politiky bude hlavnou úlohou vlády SR tvorba krátkodobých a dlhodobých programov a opatrení na zvýšenie konkurenčnej schopnosti priemyslu tak, aby prispieval k silnej európskej priemyselnej základni pri zohľadnení potenciálu každého regiónu SR s možnosťou zvyšovania výroby tovarov a služieb najmä na báze miestnych zdrojov.

Privatizácia

Vláda SR nebude pokračovať v privatizácii a v doprivatizácii majetkovej účasti štátu v strategických podnikoch. Vláda určí, ktoré podniky a inštitúcie sú z hľadiska národno-štátnych záujmov strategické.

Vláda SR rešpektuje výsledok privatizácie a garantuje nemennosť podmienok v privatizovaných podnikoch, ak sa proces privatizácie uskutočnil v súlade so zákonom. V strategických podnikoch s majetkovou účasťou štátu bude vláda SR dôrazne uplatňovať záujmy štátu.

Inovácie a znalostná ekonomika

Inovácie sa stanú prioritou vlády SR, prostredníctvom ktorých bude možné efektívne prispievať k dlhodobému rozvoju ekonomickej prosperity spoločnosti. Vláda SR pripraví komplexný legislatívny rámec a širokú škálu nástrojov pre oblasť inovačných aktivít a na podporu inovatívnych firiem v súlade s požiadavkami EK pri súčasnom rešpektovaní národných špecifik.

Vláda SR vypracuje inovačnú stratégiu pre Slovensko, ktorá v cieľovom horizonte umožní zvýšiť inovačnú aktivitu Slovenska na priemernú úroveň dosahovanú v rámci EÚ a vytvorí efektívny systém financovania vývoja a inovácií kombináciou súkromných a verejných zdrojov.

Súčasťou politiky vlády SR bude tiež dôraz na pravidelné a objektívne hodnotenie výsledkov výskumu a vývoja, čo bude jedným z rozhodujúcich kritérií ďalšieho transparentného rozdeľovania finančnej podpory výskumu a vývoja z verejných zdrojov.

Vláda SR prehodnotí a zintenzívni doterajší spôsob využitia verejných zdrojov pre podporu programov a projektov vedy, výskumu, aplikovaného výskumu a inovácií s cieľom zvýšiť efektívnosť, účelovosť, návratnosť a transparentnosť použitých prostriedkov a tým zvýšiť priamy prenos ich využitia do zvýšenia exportnej a konkurenčne schopnej výkonnosti priemyslu.

Podnikanie, investície a regionálny rozvoj

Podnikanie

Vláda SR zlepši podmienky pre rozvoj všetkých foriem podnikania, zvýšenú pozornosť bude venovať rozvoju segmentov služieb, osobitne s vysokou pridanou hodnotou, ktoré v súčasnosti na Slovensku nedosahujú potrebnú výkonnosť.

Vláda SR zabezpečí harmonizáciu legislatívy SR s legislatívou EÚ v oblastiach malého a stredného podnikania.

Vláda prijme opatrenia na zlepšenie koordinácie podporných programov a inštitúcií slúžiacich na podporu rozvoja malého a stredného podnikania.

Jednotlivé horizontálne politiky budú koncipované v súlade so stratégiou EÚ „Think first small“.

Vláda SR bude povzbudzovať a podporovať podnikateľské úsilie mládeže a aj ostatných účastníkov vzdelávacích procesov. Špecifické moduly súvisiace s podnikaním sa stanú základnou súčasťou vzdelávacích programov na stredných školách, vysokých školách, univerzitách a iných vzdelávacích centrách, pričom bude kladený dôraz na priame prepojenie a využitie výstupov vo vzdelávaní a inováciách aj pre malé a stredné podniky.

Investície a regionálny rozvoj

Vláda SR sa v oblasti investícií zameria na zlepšenie podmienok pre ich podporu pri zachovaní kontinuity prijatých Pravidiel na poskytovanie individuálnej štátnej pomoci s dôrazom na podporu investičných projektov z oblasti znalostnej ekonomiky a projekty s vyššou pridanou hodnotou. Vláda SR pripraví nový zákon o investičných stimuloch, ktorý zabezpečí rovnoprávnosť domácich a zahraničných investorov a transparentnosť procesu poskytnutia investičných stimulov.

Vláda SR podporí rozvoj priemyselných parkov a priemyselných zón ako nástroj regionálneho rozvoja a znižovania disparít medzi jednotlivými regiónmi.

Vláda SR analyticky zhodnotí efektívnosť poskytovania investičných stimulov vo väzbe na regionálny a ekonomický rozvoj SR.

Energetika

Energetika je kľúčovým faktorom ovplyvňujúcim všetky odvetvia národného hospodárstva a jedným zo základných pilierov ekonomiky. Ovplyvňuje chod celej spoločnosti a je základným predpokladom rozvoja hospodárstva a rastu životnej úrovne spoločnosti. Energetika predstavuje prierezový sektor, ktorého funkčnosť a rozvoj je podmienkou zabezpečenia trvalého ekonomického rastu.

Vláda SR si uvedomuje dôležitosť zabezpečenia priaznivého podnikateľského prostredia v energetike a vytvorenia podmienok pre spoľahlivé a bezpečné zásobovanie energiou, ako aj prevádzkovanie energetických sústav a sietí.

Vláda SR si uvedomuje, že energetická bezpečnosť je súčasťou národnej bezpečnosti a že spoľahlivé zásobovanie energiami môže zaručiť len dostatok diverzifikovaných zdrojov elektrickej energie lokalizovaných na území SR a diverzifikovaných dodávok primárnych zdrojov energie a vybudovanie dostatočnej kapacity cezhraničných prenosových sietí.

Vláda SR pripraví Stratégiu energetickej bezpečnosti Slovenskej republiky s výhľadom do roku 2030 zabezpečujúcu sebestačnosť vo výrobe elektrickej energie, optimálnu cenovú politiku, proexportnú schopnosť SR a posilnenie pozície tranzitnej krajiny na trhu s elektrickou energiou, plynom a ropou a spoľahlivé zásobovanie tepelnou energiou a inými energonosičmi.

Vláda SR bude podporovať vytváranie regionálnych politík zameraných na využívanie miestnych zdrojov, znižovanie závislosti na mimoštátnych dodávkach primárnych nosičov s cieľom vytvárať podmienky pre vyššiu zamestnanosť a nižšie nákladové položky súvisiace so spotrebou energií.

Vláda SR vytvorí podmienky pre rozvoj a budovanie efektívnej energetickej infraštruktúry s cieľom zabezpečiť stabilnú a bezpečnú prepravu a distribúciu energie.

Vláda SR bude podporovať výstavbu a prevádzku nových zdrojov na výrobu elektriny vrátane dobudovania 3. a 4. bloku jadrovej elektrárne Mochovce. Nakoľko Slovenská republika využíva jadrovú energetiku ako jednu z akceptovateľných možností výroby elektriny, vláda SR pripraví návrh komplexného riešenia likvidácie jadrových energetických zariadení a možnosť ďalšieho vedeckého využitia jadrovej elektrárne V1 Jaslovské Bohunice.

Vláda SR rešpektuje uznesenie NR SR č. 1210 z roku 2004 k dostavbe 3. a 4. bloku Jadrovej elektrárne Mochovce a uznesenie Výboru pre európske záležitosti z roku 2005 č. 115 k ďalšiemu vedeckému využitiu jadrovej elektrárne V1 Jaslovské Bohunice.

Vláda SR vytvorí podmienky pre vyššie využívanie obnoviteľných zdrojov energie pri výrobe elektriny a tepla, ako aj využívanie biopalív v doprave. Vláda bude podporovať efektívne a racionálne využívanie domácich energetických surovinových zdrojov s cieľom znížiť závislosť od dodávok energetických zdrojov. Vláda SR pripraví motivačné pravidlá pre využívanie obnoviteľných zdrojov energií a zvyšovanie energetickej efektívnosti a získanie podpory z fondov EÚ v týchto oblastiach.

Vláda SR podporí možnosti diverzifikácie zdrojov a dopravných ciest pre ropu a zemný plyn a bude vytvárať podmienky pre vybudovanie spojovacích vedení so sústavami okolitých štátov. Zapojením sa do medzinárodných projektov posilní pozíciu Slovenskej republiky ako významného partnera v oblasti bezpečnosti dodávok ropy a plynu pre Európu.

Vláda SR prijme opatrenia na zníženie energetickej náročnosti vrátane koncepcie energetickej efektívnosti. Za týmto účelom vypracuje aj tomu zodpovedajúcu legislatívu. Vláda SR zabezpečí plnú implementáciu príslušných právnych predpisov EÚ ohľadne znižovania emisií a energetickej náročnosti budov a spotreby energií, a to dôsledným uplatňovaním pravidiel energetickej hospodárnosti v štátnom, ako aj súkromnom sektore.

Vláda SR bude presadzovať dobudovanie liberalizovaného trhu v oblasti dodávok elektriny a plynu. Vláda prijme opatrenia zamerané na zabezpečenie rovnosti podmienok pre všetkých účastníkov trhu a na prevenciu zneužívania dominantného postavenia na trhu. Vláda posilní kontrolné a regulačné právomoci štátu v oblasti prirodzených monopolov.

Vláda SR bude dôslednejšie precizovať úlohu Slovenskej elektrizačnej a prenosovej sústavy vo vzťahu k zabezpečeniu vyrovnanej elektrickej bilancie a úlohu Úradu pre reguláciu sieťových odvetví vo vzťahu k optimálnej cenovej politike.

Vláda SR sa bude aktívne zúčastňovať pri príprave dokumentov a legislatívy Európskej únie v oblasti energetiky a energetickej politiky. Vláda SR zabezpečí dôslednú transpozíciu legislatívy Európskej únie do národnej legislatívy berúc do úvahy špecifiká Slovenskej republiky.

Vláda SR bude vytvárať podmienky pre efektívne, racionálne a trvalo udržateľné využívanie domácich nerastných surovinových zdrojov v nadväznosti na potreby hospodárskeho a sociálneho rozvoja spoločnosti. Vláda SR zabezpečí racionálne ukončenie ťtľmu a likvidácie rudného baníctva.

Obchod, služby a podpora exportu

Vláda SR vypracuje dlhodobú stratégiu proexportnej politiky na roky 2007 – 2013 zameranú na rozvoj slovenského exportu, exportu investícií a služieb a podpory

konkurencieschopnosti firiem SR na medzinárodných trhoch a stratégiu obchodno-ekonomických záujmov SR v EÚ a v prioritných mimoeurópskych teritóriách v súlade s celoeurópskymi stratégiami. Zároveň bude podporovať rozvoj medziregionálnej spolupráce.

V súlade s vyššie uvedenými stratégiami vláda SR podporí proexportnými aktivitami export slovenských firiem, ako aj prílev zahraničných investícií do SR, najmä formou propagácie v rámci oficiálnej účasti SR na veľtrhoch a výstavách, vrátane svetových výstav aj s použitím finančných zdrojov zo štrukturálnych fondov.

Vláda SR posilní a zefektívni ekonomickú dimenziu diplomacie s cieľom podpory proexportných aktivít a prílevu priamych zahraničných investícií a prehodnotí fungovanie doterajšieho systému inštitúcií zameraných na podporu exportu Slovenskej republiky s cieľom prijať opatrenia na zvýšenie účinnosti ich pôsobenia. Pri realizácii všetkých vyššie uvedených opatrení vláda SR bude rešpektovať obchodno-politické záujmy SR v súlade s obchodno-politickými záujmami EÚ. Bude podporovať ďalšiu liberalizáciu podmienok svetového obchodu s tovarmi a službami.

Vláda SR v rámci zabezpečenia ochrany spotrebiteľov bude realizovať európsku politiku všeobecnej bezpečnosti výrobkov a služieb, bude sa podieľať na ochrane ekonomických záujmov spotrebiteľov, ako i podporovať práva spotrebiteľov na osvetu a vzdelávanie. Požiadavky ochrany spotrebiteľov budú zohľadňované i pri uskutočňovaní iných štátnych politik.

Vláda SR bude v rámci vnútorného trhu EÚ presadzovať využívanie všetkých technických aj inštitucionálnych prostriedkov EÚ s cieľom zapájať sa do riadenia, tvorby a implementácie legislatívy vnútorného trhu so zameraním na zjednodušenie aplikácie práva slobodného pohybu pracovných síl a služieb. Cieľom tejto aktivity vlády je včasná informovanosť podnikateľskej sféry a pomoc pri presadzovaní jej oprávnených požiadaviek v rámci vnútorného trhu.

Cestovný ruch

Vláda SR vytvorí podmienky na naštartovanie turistického a hotelového priemyslu s cieľom zvýšenia podielu tohto ekonomického odvetvia na hrubom domácom produkte Slovenskej republiky. V tejto súvislosti zabezpečí zriadenie satelitného účtu turizmu s cieľom kvantifikácie jeho reálnych výsledkov a jeho prínosu k tvorbe hrubého domáceho produktu Slovenskej republiky.

Vláda SR stanoví zásady pre štátnu politiku rozvoja cestovného ruchu ako oblasti verejného záujmu s dôrazom na podporu rozvoja a významu domáceho a aktívneho zahraničného turizmu. Vláda SR prehodnotí Stratégiu rozvoja cestovného ruchu Slovenskej republiky do roku 2013 a pripraví komplexnú legislatívu pre zabezpečenie realizácie štátnej politiky rozvoja cestovného ruchu s prihliadnutím na inštitucionalizáciu tohto odvetvia.

Vláda SR prostredníctvom motivačných ekonomických a finančných nástrojov podporí investície do turizmu, do hotelového priemyslu, ako aj podnikateľské subjekty zamerané na aktívny cestovný ruch s cieľom zvyšovať kvalitu a komplexnosť poskytovaných služieb.

Vláda SR aj za pomoci štrukturálnych fondov EÚ vytvorí systém finančnej podpory aktivít samospráv, obcí, miest a podnikateľských subjektov pri rozvoji nosných foriem turizmu: mestský a kultúrny turizmus, kúpeľníctvo, zimné strediská, celoročné využitie vysokohorských oblastí, letné strediská a vidiecky turizmus.

Vláda SR podporí urýchlenie prác na novej zonácii chránených území tak, aby pri zachovaní cieľov ochrany prírody boli umožnené podnikateľské aktivity zamerané na rozvoj

cestovného ruchu a boli zachované prírodné a kultúrne hodnoty chránených území pre budúce generácie.

2.3 Doprava, pošta, telekomunikácie a rozvoj informačnej spoločnosti

Vláda považuje mobilitu a kvalitnú dopravnú infraštruktúru za jeden z nosných pilierov pre dosahovanie ekonomického rastu, zvyšovanie konkurencieschopnosti a prosperity spoločnosti, zlepšovanie sociálneho postavenia obyvateľstva, zvyšovanie zamestnanosti a odstraňovanie disparít menej rozvinutých regiónov.

Vláda prijme stratégiu rozvoja dopravy v Slovenskej republike do roku 2015, v ktorej zdefiniuje základné dopravno-politické ciele s časovým, vecným a finančným rámcom, zohľadňujúcu potreby obyvateľstva a hospodárstva a ktorej výsledkom bude trvalo udržateľná a k životnému prostrediu šetrná mobilita.

V rámci Operačných programov Doprava a Vedomostná ekonomika vláda zabezpečí pre efektívnejšiu implementáciu dobudovanie administratívnych kapacít aj pre program Informačná spoločnosť, vrátane kontrolných mechanizmov a zavedie taký systém čerpania fondov, ktorý umožní transparentné, efektívne a účelné vynaloženie získaných prostriedkov.

V oblasti spolupráce s EÚ, v súlade so strategickými cieľmi Slovenskej republiky, sa vláda bude aktívnou účasťou svojich zástupcov na všetkých úrovniach plnohodnotne podieľať na tvorbe legislatívy EÚ a v rámci členstva v medzinárodných organizáciách bude pokračovať v rozširovaní spolupráce v oblasti dopravy, pôšt, telekomunikácií a informačnej spoločnosti.

Vláda bude pokračovať v liberalizácii trhu dopravných a telekomunikačných služieb. V oblasti stabilného regulačného prostredia bude vytvárať legislatívne podmienky na posilnenie nezávislosti regulačných orgánov vrátane ich nezávislého financovania.

Doprava

Prioritou vlády v súlade so spoločnou európskou dopravnou politikou bude zrýchlenie tempa výstavby a modernizácie dopravnej infraštruktúry s cieľom prepojenia nadradenej dopravnej infraštruktúry na transeurópsku dopravnú sieť a zlepšenie dostupnosti všetkých regiónov SR k nadradenej dopravnej infraštruktúre.

V oblasti cestnej infraštruktúry bude vláda pokračovať v príprave a výstavbe diaľnic a rýchlostných ciest zahrnutých do transeurópskej dopravnej siete a siete rýchlostných ciest s cieľom dosiahnutia rovnomerného pokrytia územia Slovenska spolu so zohľadnením dopravných potrieb. Vláda vytvorí podmienky pre výstavbu a sprevádzkovanie 100 km diaľnic a rýchlostných ciest do roku 2010. Urýchli ukončenie výstavby diaľnice D1 na úseku Považská Bystrica – Žilina, úseku diaľnice D3 Svrčinovec – štátna hranica s Poľskom, sprevádzkovanie celého ťahu R1 Trnava – Banská Bystrica spolu s odstránením bodových nedostatkov na rýchlostnej komunikácii R2. Vláda SR zabezpečí do roku 2010 prípravu úseku diaľnice D1 po Košice, čím sa vytvoria vhodné podmienky pre jej bezproblémové a včasné dokončenie.

Vláda zabezpečí projektovú prípravu rýchlostnej cesty R4 s prioritou výstavby úseku Košice – štátna hranica s Maďarskou republikou.

Vláda bude venovať náležitú pozornosť zvýšeniu tempa a kvality systematickej údržby a obnovy ciest a mostov a prijme účinné preventívne opatrenia na ochranu cestnej siete pred jej neúmerným preťažovaním a poškodzovaním.

V oblasti železničnej infraštruktúry vláda bude pokračovať v jej modernizácii, prioritne multimodálnych koridorov, v súlade s politikou Európskeho spoločenstva s cieľom vytvoriť podmienky pre zvyšovanie konkurencieschopnosti osobnej a nákladnej železničnej dopravy na dopravnom trhu.

Vláda bude podporovať modernizáciu železničných tratí zahrnutých do transeurópskej dopravnej siete, ich vzájomné prepojenie, zvyšovanie traťových rýchlostí a ďalších kvalitatívnych parametrov železničnej infraštruktúry a zabezpečenie jej interoperability. V regiónoch vláda postupne zabezpečí realizáciu modernizácie železničných staníc v centrách cestovného ruchu a priemyslu.

Vláda zabezpečí plynulé financovanie rozvoja cestnej a železničnej infraštruktúry z viacerých zdrojov, predovšetkým z verejných financií, z fondov EÚ a z poplatkov za používanie dopravnej infraštruktúry. Legislatívne stanoví pravidlá a podmienky financovania projektov formou verejno-súkromného partnerstva.

Vláda zavedie spoplatnenie vybranej cestnej infraštruktúry formou elektronického výberu mýta.

Vláda zabezpečí vytvorenie zásobníkov projektov z hľadiska investorskej pripravenosti pre možnosť realizácie dopravných projektov podľa Operačného programu Doprava pre programové obdobie rokov 2007 – 2013 a vykoná všetky nevyhnutné kroky pre bezproblémovú implementáciu projektov spolufinancovaných z fondov EÚ v tomto období.

V oblasti osobnej dopravy vláda podporí rozvoj verejnej osobnej dopravy pred dopravou individuálnou.

Vláda bude pokračovať v procese prenosu zodpovednosti štátu za dopravnú obsluhu na samosprávne kraje, s cieľom efektívnejšieho vynakladania verejných financií a zabezpečenia optimalizácie, harmonizácie a integrácie verejnej osobnej dopravy.

Vláda vytvorí podmienky na rozvoj a rozširovanie železničnej a kombinovanej dopravy s cieľom udržania podielu železničnej dopravy na dopravnom trhu, zvýšenia ochrany životného prostredia a zvýšenia bezpečnosti prepravy.

Vláda zachová dominantné postavenie štátu v železničných spoločnostiach. Prehodnotí ich výkonnosť a ekonomickú efektívnosť a posúdi inštitucionálne možnosti zmeny ich riadenia.

V súlade s prijatou európskou dopravnou politikou vláda zabezpečí realizáciu opatrení na zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky predovšetkým v oblasti dohľadu nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky, dopravnej výchovy a osvedy a bezpečnosti pozemných komunikácií.

Z hľadiska rastúcich požiadaviek na zlepšovanie kvality dopravných služieb a ekologizácie dopravy bude vláda venovať pozornosť zavádzaniu informačných a komunikačných systémov v doprave.

Vláda vytvorí podmienky pre efektívne využívanie verejných prístavov Bratislava, Komárno a Štúrovo vytvorením správy verejných prístavov. Vláda posúdi možnosť preradenia správy vodných dopravných ciest v oblasti vnútrozemskej plavby do pôsobnosti Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií a podporí vybudovanie harmonizovaných riečnych informačných systémov na vnútrozemských vodných cestách.

Vláda v záujme udržania tempa rastu leteckej dopravy a posilnenia jej bezpečnosti zabezpečí prispôsobenie výkonu štátnej správy s ohľadom na nové trhové prostredie v civilnom letectve.

Vláda posilní presadzovanie záujmov štátu a samosprávy pri prevádzkovaní letiskovej infraštruktúry s cieľom podporiť rozvoj hospodárstva a cestovného ruchu.

Pošta

V oblasti poštových služieb vláda v súlade s pravidlami európskej poštovej politiky a osobitne pri rešpektovaní európskych poštových smerníc, týkajúcich sa liberalizácie poštových služieb, zabezpečí prípravu legislatívneho a regulačného rámca poštových služieb v podmienkach otvoreného vnútorného trhu.

Informačná spoločnosť

Vláda považuje informatizáciu za jav, ktorý prierezovo zasahuje celú spoločnosť a má na ňu zásadný kvalitatívny vplyv. Schopnosť efektívne využívať informačné technológie je kľúčom k ekonomickému úspechu a tým k prosperite celej spoločnosti.

Vláda bude naďalej podporovať rozvoj širokopásmového prístupu rozvíjaním súťaže, hospodárnym využívaním frekvenčného spektra a podporou budovania rýchlostných širokopásmových sietí aj vo vidieckych regiónoch.

V záujme dosiahnuť dynamické naštartovanie procesu prechodu z analógového na digitálne televízne vysielanie sa vláda zaväzuje dodržať termín spustenia pravidelného digitálneho TV vysielania v systéme DVB-T s cieľom ukončiť analógové vysielanie v súlade s požiadavkami EK.

Vláda vytvorí podmienky pre efektívnu koordináciu orgánov verejnej správy v oblasti informatizácie spoločnosti.

Vláda garantuje prístup občanov prostredníctvom internetu ku všetkým informáciám, ktorých zdrojom je verejná správa a ktoré sú zo zákona verejne dostupné.

Vláda umožní občanovi v styku s orgánmi verejnej správy používať elektronickú komunikáciu ako plnohodnotnú alternatívu písomného styku. Zabezpečí vo vybraných verejne prístupných štátnych inštitúciách bezplatné prístupové miesta pre elektronickú komunikáciu s verejnou správou.

Vláda bude pokračovať v zvyšovaní digitálnych zručností zamestnancov verejnej správy.

Vláda zabezpečí vytvorenie zásobníkov projektov pre možnosť realizácie projektov v rámci Operačného programu Vedomostná ekonomika pre programové obdobie rokov 2007 – 2013 a vykoná všetky nevyhnutné kroky pre bezproblémovú implementáciu projektov spolufinancovaných z fondov EÚ v rámci podprogramu Informačná spoločnosť.

2.4 Pôdohospodárstvo

Konkurencieschopnosť a trvalá udržateľnosť poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva vo vidieckom priestore garantujú regionálne vyvážený rozvoj celého odvetvia. Garantujú rozvoj vidieka, využitie ľudských zdrojov, stabilitu podnikania, pri rešpektovaní zásad ochrany životného prostredia a udržania hodnôt krajiny. Vláda Slovenskej republiky túto oblasť považuje za svoju prioritu.

Vláda Slovenskej republiky svojou politikou prispeje k stabilite podnikateľského prostredia v rezorte pôdohospodárstva vytváraním podmienok na plné uplatňovanie opatrení definovaných v prístupových dokumentoch medzi Slovenskou republikou a Európskou úniou,

ako aj opatrení prijímaných orgánmi Európskej únie z hľadiska podpory pôdohospodárskej výroby. Cieľom je maximálne využiť ekonomické, finančné prostriedky, nástroje Spoločnej poľnohospodárskej politiky a národné zdroje. V nadväznosti na Zmluvu o prístupí k EÚ vláda zabezpečí plnenie finančného rámca národných doplatkov. V súlade s legislatívou Európskej únie vláda Slovenskej republiky naplno využije opatrenia štátnej pomoci. Zharmonizuje a zefektívni administratívne činnosti na čerpanie finančných prostriedkov zo zdrojov EÚ, najmä Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu, Európskeho poľnohospodárskeho fondu rozvoja vidieka a Európskeho fondu rybného hospodárstva. Vláda prehodnotí Národný strategický plán rozvoja vidieka s dôrazom na podporu konkurencieschopnosti poľnohospodárskych a potravinárskych podnikov, obnoviteľných zdrojov energie a diverzifikácie poľnohospodárskych činností aj s pomocou programu LEADER.

Politika rozvoja vidieka bude zohľadňovať všeobecné ciele hospodárskej politiky a sociálnej súdržnosti, prispievať k ich dosiahnutiu a integrovať priority tejto politiky.

Nástroje poľnohospodárskej politiky vláda prednostne nasmeruje do programov rastu vidieckej ekonomiky a zamestnanosti v oblastiach znižovania výrobných nákladov, rastu kvality, podpory predaja, poradenstva v zmysle nariadenia Rady EÚ č. 1782/2003, finalizácie produktov poľnohospodárskej prvovýroby, revitalizácie živočíšnej výroby, rozvoja ovocinárstva, zeleninárstva, kvetinárstva, vinohradníctva, špeciálnych a technických plodín, bioenergetiky, ekologického poľnohospodárstva, služieb a nepoľnohospodárskej ekonomiky v celej škále vidieckych aktivít.

Vláda prehodnotí režim využívania tzv. červenej nafty so zámerom administratívneho zjednodušenia.

S cieľom efektívnejšieho využitia a ochrany poľnohospodárskej a lesnej pôdy, ako najväčšieho prírodného bohatstva Slovenskej republiky, vláda podporí usporiadanie pozemkového vlastníctva. Vytvorí predpoklady, aby sa urýchlil postup usporiadania pozemkového vlastníctva tým, že urýchli proces uspokojovania reštitučných nárokov, dokončenie obnovy evidencie pôvodných pozemkov a zdynamizuje proces pozemkových úprav s dôrazom na realizáciu výstavby spoločných zariadení a opatrení. Zákonným spôsobom dorieši problematiku pozemkov neznámych vlastníkov s cieľom vytvorenia predpokladov pre rozvoj trhu s pôdou v prospech podnikateľských subjektov hospodáriacich na tejto pôde. Vláda prehodnotí otázku dane z poľnohospodárskych a lesných pozemkov a sprísni podmienky na záber poľnohospodárskej pôdy.

Vláda zabezpečí dôslednú kontrolu kvality a zdravotnej neškodnosti potravín integrovanou kontrolou celého potravinového reťazca od výroby až po predaj potravín. Cieľom je vysoká úroveň ochrany zdravia ľudí, ochrana práv spotrebiteľa a potravinová bezpečnosť štátu. Vláda prijme legislatívne opatrenia, ktoré zvýšia ochranu spotrebiteľov a spracovateľov pred zneužitím ekonomickej sily niektorých obchodných reťazcov.

Vláda Slovenskej republiky v nadväznosti na reformu Spoločnej poľnohospodárskej politiky Európskej únie súvisiacu s prebiehajúcimi rokovaniami o liberalizácii svetového obchodu s poľnohospodárskymi a potravinárskymi výrobkami vypracuje analýzy a prognózy konkurencieschopnosti poľnohospodárskej a potravinárskej výroby z hľadiska uplatniteľnosti slovenských výrobkov na spoločnom európskom trhu, ako aj na trhoch tretích krajín.

Strategickým cieľom vlády Slovenskej republiky v oblasti lesného hospodárstva je uplatňovanie a podporovanie trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch na zabezpečenie ekologickej rovnováhy a stability krajiny pri racionálnom využívaní produkčných a mimoprodukčných funkcií lesov. V rámci svojej činnosti bude vychádzať z medzinárodných záväzkov, ku ktorým Slovenská republika pristúpila ako členská krajina EÚ, OECD a OSN.

Vláda Slovenskej republiky prijme novú štátnu lesnícku politiku vo forme Národného lesníckeho programu v súlade s akčným plánom EÚ vo väzbe k Národnému programu

rozvoja vidieka SR. Zabezpečí neprivatizovateľnosť lesného majetku vo vlastníctve štátu, zosúladienie všeobecne záväzných právnych predpisov ovplyvňujúcich trvalo udržateľné hospodárenie v lesoch - zákona o lesoch, zákona o poľovníctve a zákona o ochrane prírody a krajiny. Vytvorí legislatívne, technické a finančné predpoklady na hradenie ujmy, ktorá vzniká vlastníkom v dôsledku obmedzenia vlastníckych práv.

Vláda Slovenskej republiky vytvorí podmienky na dôslednú kontrolu ťažby dreva a hospodárenia v lesoch.

Vláda Slovenskej republiky v záujme zlepšenia postavenia a úlohy vedy a výskumu v rezorte pôdohospodárstva svoje aktivity prioritne zameria na podporu zriadenia centier excelentnosti s perspektívou podpory z finančných prostriedkov EÚ na rozvoj infraštruktúry a na podporu mladých vedeckých pracovníkov. Za hlavné úlohy v uplatňovaní znalostnej ekonomiky vláda Slovenskej republiky považuje rozpracovanie a realizáciu stratégie vzdelávania a poradenstva v rezorte pôdohospodárstva a zabezpečenie prenosu vedeckých poznatkov inovačného charakteru do pôdohospodárskej praxe. V oblasti rozvoja výroby biologických, technických a energetických surovín vláda Slovenskej republiky podporí rozvoj nových technológií aj v rámci štátnych programov výskumu a vývoja.

Vláda prijme opatrenia na realizáciu rozsudku prijatého Medzinárodným súdnym dvorom v Haagu vo veci sústavy Vodného diela Gabčíkovo – Nagymaros.

Vláda svojimi krokmi vytvorí podmienky pre dynamický rozvoj moderného a konkurencieschopného agropotravinárskeho sektora orientovaného na spotrebiteľa, podporí kontinuálny a všestranný rozvoj vidieckej krajiny, spracuje prognózy vývoja slovenského poľnohospodárstva, lesníctva a vidieka, ktoré budú odrážať súčasné moderné trendy európskej poľnohospodárskej, lesníckej a vidieckej politiky. Pripraví alternatívne scenáre Spoločnej poľnohospodárskej politiky po roku 2013.

2.5 Starostlivosť o životné prostredie

Zveľaďovanie životného prostredia

Každý obyvateľ Slovenskej republiky má právo na priaznivé životné prostredie. Vláda v súlade s environmentálnym právom Európskej únie a medzinárodnými dohovormi považuje starostlivosť o životné prostredie za rozhodujúci nástroj zabezpečovania trvalo udržateľného rozvoja založeného na integrácii troch na sebe závislých a vzájomne sa podporujúcich rovnocenných pilierov - ekonomického, sociálneho a environmentálneho. Len spoločné partnerské úsilie štátnych orgánov, samosprávy, podnikateľských subjektov, vedeckej obce a mimovládnych organizácií vynaložené na skvalitnenie životného prostredia môže byť garantom ochrany zdravia a života, ako aj zachovania podmienok pre ďalší hospodársky rast a sociálny rozvoj spoločnosti.

Okrem regulatívnej funkcie štátnej environmentálnej politiky uplatňovanej v záujme preventívnej ochrany prírodných, kultúrnych a environmentálnych hodnôt, vláda výrazne posilní aj jej podpornú funkciu v prospech kvality prostredia obcí a rozvoja environmentálne vhodných a bezpečných podnikateľských zámerov. Posilní aj jej ochrannú funkciu, znižujúcu ohrozenie človeka a životných podmienok, najmä živelnými pohromami a haváriami. Rovnomerné a dôsledné uplatňovanie týchto troch funkcií bude presadzovať vo všetkých sektorových politikách a oblastiach s osobitným zreteľom na regióny s nevybudovanou environmentálnou infraštruktúrou a na využitie voľnej pracovnej sily.

Pre uvedenú aktívnu starostlivosť o životné prostredie bude nevyhnutné aj zo strany štátu zdokonaľovať a vytvárať dostačujúce finančné, právne, organizačné a inštitucionálne podmienky, vrátane zabezpečovania prostriedkov na podporu environmentálnych projektov.

Nedostatky vo financovaní starostlivosti o životné prostredie z minulosti bude vláda kompenzovať aj presadzovaním trhových mechanizmov a ďalších ekonomických nástrojov, ktoré môžu byť impulzom rozvoja najmä malého a stredného podnikania v environmentálnom sektore a uplatňovaním celosvetového princípu „znečisťovateľ platí“. Vytvorí podmienky pre systém garantovaných výkupných cien, finančných príspevkov a náhrad hospodárskej ujmy z dôvodu obmedzovania bežného obhospodarovania pozemkov, ako aj pre zachovanie biologickej, ekosystémovej, krajinej a kultúrnej rozmanitosti krajiny a vyrovnávanie environmentálnej kvality regiónov až mikroregiónov. Prioritou vlády však ostane budovanie environmentálnej infraštruktúry podľa európskych štandardov, čo si vyžiada výraznú podporu z vlastných i zahraničných zdrojov, vrátane fondov Európskej únie.

Vláda v súlade s Agendou 21, Stratégiou trvalo udržateľného rozvoja Európskej únie a Národnou stratégiou trvalo udržateľného rozvoja bude dbať o rozvoj dobrovoľných nástrojov environmentálnej politiky, vrátane uprednostňovania výroby a spotreby environmentálne vhodných výrobkov, optimalizáciu priestorového usporiadania a funkčného využívania krajiny, ochranu prírodného a kultúrneho dedičstva, budovanie environmentálneho monitorovacieho a informačného systému, zvyšovanie environmentálneho vedomia obyvateľstva a jeho informovanosť o environmentálnej situácii. To podmieňuje rozvoj školskej i mimoškolskej výchovy a vzdelávania, environmentalistiky, environmentálnej regionalizácie, etiky, osvedy a propagácie a environmentálne prospešných aktivít mládeže a občanov.

Ochrana zložiek životného prostredia a racionálne využívanie zdrojov

Základnou úlohou spoločnosti z hľadiska zabezpečenia trvalej prosperity je doceliť vysokú kvalitu základných zložiek životného prostredia – ovzdušia, vody, pôdy, horninového prostredia a organizmov, čoho predpokladom je minimalizácia negatívnych vplyvov a garancia funkčných a efektívnych systémov na ich ochranu a využívanie, riadených štátnym i podnikateľským sektorom.

V rámci štátnej environmentálnej politiky vláda sústreďí svoju pozornosť na zásobovanie obyvateľstva dostatočným množstvom a kvalitou vody z verejných vodovodov a budovanie verejnej kanalizácie a čistiarní odpadových vôd. Efektívnym využitím všetkých pôvodných a nových vodných zdrojov a uvedenej environmentálnej infraštruktúry chce splniť podmienky vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie vyplývajúce z prechodných období. Vodu bude pritom považovať za strategickú surovinu, od dostatku a kvality ktorej bude závisieť úroveň všetkých hospodárskych aktivít, ako aj životná úroveň občanov. Dostatok vody pre obyvateľov a hospodárske odvetvia zabezpečí okrem dôslednej ochrany vodných pomerov a vodárenských zdrojov, hlavne realizáciou plánov manažmentov povodí.

Za prioritu štátnej environmentálnej politiky bude vláda považovať aj znižovanie znečisťujúcich látok v ovzduší a v tej súvislosti podporovať zmeny palivovej základne energetických zdrojov s environmentálne vhodným využitím obnoviteľných zdrojov energie. V koordinácii s ostatnými krajinami Európskej únie sa bude podieľať na riešení globálnych problémov ochrany ovzdušia, ozónovej vrstvy Zeme a klimatických zmien, zároveň podporovať znižovanie energetickej náročnosti zariadení a objektov, ako aj kontrolu technológií v rámci uplatňovania Kjótskeho protokolu o redukcii emisií skleníkových plynov.

Dlhodobým závažným problémom Slovenska ostávajú nelegálne skládky odpadov a staré environmentálne záťaže, ktoré zvyšujú kontamináciu pôdy a horninového prostredia, najmä podzemných vôd. Riešenie tohto problému si vyžiada ich monitorovanie a inventarizáciu s vyhodnocovaním ich nebezpečnosti a s určením priorít postupného odstraňovania ich negatívnych vplyvov. Zároveň bude potrebné zamedziť vzniku nových environmentálnych záťaží a podporovať ekologizáciu pôdohospodárstva, dopravy, priemyslu a energetiky ako rozhodujúcich znečisťovateľov životného prostredia.

Osobitnú pozornosť bude vláda venovať racionálnemu využívaniu nerastných surovín a vplyvu ich ťažby na životné prostredie, spresneniu geologického obrazu zdrojov fosílnych palív, rozvoju environmentálnej geológie, protieróznym a protizosuvovým opatreniam, jadrovej a biologickej bezpečnosti. Základným východiskom pre elimináciu environmentálnych rizík bude kontrola environmentálnej bezpečnosti a vhodnosti stavieb, zariadení a výrobkov, ako aj znižovania negatívnych vplyvov chemických, fyzikálnych a biologických faktorov na zdravie ľudí, hospodárstvo, prírodné a kultúrne dedičstvo.

Vláda v rámci Programu odpadového hospodárstva bude presadzovať predchádzanie vzniku a dovozu odpadov, ich bezpečné zneškodňovanie a najmä materiálové a energetické zhodnocovanie environmentálne vhodným spôsobom, separáciu a recykláciu odpadov s cieľom zníženia surovinovej a energetickej závislosti Slovenska, rozvoj recyklačného priemyslu a zavádzanie bezodpadových technológií.

Ochrana prírody a tvorba krajiny

Vláda bude presadzovať ekologicky citlivé využitie krajiny. Rozvoj spoločenských a hospodárskych aktivít v nej musí rešpektovať a podporovať zachovanie existujúcich historických, kultúrnych a prírodných hodnôt ako predpokladu rozvoja ekoturizmu a cestovného ruchu. Situácia si zároveň vyžaduje sprehľadnenie hraníc a dotvorenie jednotnej sústavy rôznych chránených častí krajiny, vrátane európskej siete Natura 2000, ako aj uplatnenie programov starostlivosti a racionálneho systému manažmentu chránených území, osobitne v národných parkoch. Mimoriadnu pozornosť bude venovať regenerácii prírodného prostredia Tatranského národného parku, ako aj ďalších chránených území postihnutých živelnými pohromami a devastačnými faktormi. Rozvoj environmentálnej osvetu a regulovaného cestovného ruchu si vyžiada ďalšie budovanie infraštruktúry ochrany prírody a krajiny, najmä náučných chodníkov a lokalít, geoparkov, informačných a školiacich zariadení.

Zabezpečenie ochrany životov ľudí a majetku pred povodňami, zavedenie povodňového varovného a predpovedného systému, predchádzanie vzniku environmentálnych katastrof a odstraňovanie škôd z nich si vyžiada nemalé prostriedky a úsilie. Vláda zabezpečí zvýšenie čistoty vodných tokov, ochranu a revitalizáciu mokrad'ových a lužných spoločenstiev, zlepšenie vodného režimu a odtokových pomerov v povodiach. Základným nástrojom environmentálnej politiky štátu i samosprávnych orgánov je krajinné plánovanie ako súčasť územného plánovania a integrovaného manažmentu krajiny, ktorým sa budú prenášať do nej záujmy ochrany prírody a jej zdrojov, podpora regenerácie zanedbaných plôch a zvyšovanie úrovne územného systému ekologickej stability.

Ochrana biologickej a krajinnej diverzity sa musí výraznejšie presadiť aj mimo osobitne chránených území. K tomu prispeje posilnenie ekologickej stability lesných ekosystémov s podporou aj ich verejnoprospešných funkcií a zalesňovanie zanedbanej poľnohospodárskej pôdy s cieľom zvyšovania atraktivity vidieckeho prostredia a znižovania kontaminácie a erózie pôd.

Vláda výraznejšie podporí aktivity obcí, podnikateľov a mimovládnych organizácií zameraných na regeneráciu poškodeného životného prostredia, ochranu a revitalizáciu

ekosystémov v zat'azených a chránených oblastiach. Skvalitňovanie a skrášľovanie životného prostredia miest a dedín, budovanie a údržbu parkov, lesoparkov, estetických verejných priestranstiev a oddychových zón bude považovať za prioritnú službu verejnosti. Za tým účelom podporí Program obnovy dediny a starostlivosť o lokality svetového dedičstva. Zároveň bude uprednostňovať občiansku výstavbu a vybavenosť priamo v intravilánoch obcí, výrobných zariadení na zdevastovaných plochách s ich postupným začleňovaním do usporiadanej, hodnotnej a estetickej kultúrnej mestskej i vidieckej krajiny.

2. 6 Bytová výstavba a regionálny rozvoj

Bytová výstavba

Bývanie patrí k základným potrebám človeka. Súčasná situácia v oblasti bývania vykazuje veľké problémy, ktoré sa dotýkajú najmä mladých rodín, ktoré si zo svojich príjmov nedokážu v dostatočnej miere zabezpečiť vlastné bývanie. Byty, ktoré sa v súčasnosti stavajú, sú síce na vyššej kvalitatívnej úrovni, ale zároveň nie sú dostupné pre široké vrstvy obyvateľstva a najmä pre mladé rodiny. Pre túto skupinu obyvateľstva je nevyhnutné vytvárať podmienky na výstavbu menších nájomných bytov, tzv. štartovacie byty.

Vláda vytvorí podmienky na

- výstavbu nájomných bytov pre mladé rodiny vo vzťahu na možnosti štátneho rozpočtu;
- zvýšenie obnovy a revitalizácie bytového fondu s cieľom zefektívniť jeho prevádzku – zníženie nákladov a zvýšenie štandardu bývania. Súčasne sa vytvoria podmienky na úsporu energií;
- výstavbu zariadení sociálnych služieb pre starších občanov a osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a pre marginalizované skupiny obyvateľov.

Vláda zachová účelovosť Štátneho fondu rozvoja bývania a zabezpečí prepojenie finančných prostriedkov zo sociálnej oblasti, fondov EÚ a účelových prostriedkov štátneho rozpočtu na bývanie, s cieľom zefektívniť ich využívanie.

Vláda zvýši mieru podpory financovania bývania formou bonifikácie hypotekárnych úverov a bude pokračovať v podpore stavebného sporenia s cieľom zlepšenia prístupu k bytovému fondu najmä mladým rodinám.

Regionálna politika

Hlavnou úlohou regionálnej politiky vlády je zastaviť pokračujúci trend regionálnych disparít účelnou kombináciou centrálnych rozvojových impulzov a parciálnych politik samosprávnych krajov tak, aby bol podporený harmonický a trvalo udržateľný rozvoj na celom území SR.

Vláda prehľbí kompetencie samosprávnych krajov tak, aby tieto mohli komplexnejšie, s väčšou mierou zodpovednosti a s patričnými finančnými zdrojmi vykonávať rozvojovú politiku na svojom území.

Vyrovňovanie regionálnych rozdielov nemôže byť uspokojuivo riešené iba prostriedkami štrukturálnych fondov EÚ s príspevom štátneho rozpočtu, ale musí byť tiež

súčasťou rozvojových politík jednotlivých rezortov a samosprávnych krajov pri vzájomnej previazanosti všetkých troch komponentov.

Vláda považuje za potrebné spracovať ucelenú víziu regionálneho rozvoja Slovenska na obdobie nasledujúcich dvadsať rokov. Od tohto dokumentu bude odvodený strategický dokument. Ciele Národného strategického referenčného rámca (NSRR) musia byť v súlade ako s víziou, tak i so stratégiou regionálneho rozvoja Slovenska.

Podmienky podpory regionálneho rozvoja a pôsobnosť orgánov štátnej správy, samosprávnych krajov a obcí budú vymedzené v novom zákone o podpore regionálneho rozvoja.

V regionálnom rozvoji budú rešpektované princípy kohézie a subsidiarity pri posilnení vplyvu regionálnych samospráv na umiestňovanie zdrojov EÚ.

V tejto súvislosti vláda SR opätovne posúdi spracovaný návrh NSRR pokiaľ ide o počet a obsahovú náplň operačných programov, pričom budú zohľadnené i pripomienky Európskej komisie k nesúladu analýzy a niektorých priorít stávajúceho dokumentu s osobitným dôrazom na regionálny operačný program. Bude taktiež riešené zlepšenie dostupnosti územia ako elementárnej podmienky zvýšenia domácej i zahraničnej investičnej činnosti. Preto sa bude výraznejšie podporovať rozvoj celoštátnej i regionálnej dopravnej infraštruktúry.

Na základe skúseností zo skráteného programového obdobia 2004 – 2006 bude popri skvalitnení práce centrálnych administratívnych štruktúr vytvorený rámec pre postupný prechod plnej zodpovednosti samosprávnych krajov za implementáciu uceleného operačného programu príslušného regiónu. K tomu bude vytvorený potrebný inštitucionálny rámec.

Využitím skúseností z uplatňovania štátnej pomoci v minulých obdobiach bude vláda vo zvýšenej miere podporovať rozvoj malého a stredného podnikania s diferencovaným prístupom pre zaostávajúce regióny Slovenska.

Za dôležitú súčasť regionálneho rozvoja považuje vláda tiež rozvíjanie teritoriálnej spolupráce vo všetkých jej formách s ťažiskom na cezhraničnú spoluprácu susediacich regiónov. V implementácii príslušných programov bude posilnená zodpovednosť samosprávnych krajov.

Vo väčšej miere než doposiaľ budú v regionálnom rozvoji riešené sociálno-ekonomické problémy rómskej komunity s dôrazom na komplexný charakter prijímaných opatrení tak, aby bolo ucelene riešené širšie územie, v ktorom tieto komunity žijú.

Vláda sa zaväzuje spracovať a realizovať komplexný komunikačný akčný plán ohľadom aktivít v oblasti regionálneho rozvoja, ktorého cieľom bude popri informovanosti tiež zvýšiť i motiváciu občanov obcí a miest Slovenska na zlepšovaní svojich životných podmienok.

3. Sociálna oblasť

Základným cieľom sociálnej politiky vlády bude poskytovať pre obyvateľov taký sociálny program, ktorý bude garantovať udržanie a rozvoj ľudských, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv smerujúcich k dôstojnej životnej úrovni každého človeka. Systém sociálnej politiky bude nastavený tak, aby bol sociálne spravodlivý, transparentný, trvalo finančne udržateľný a aby zabezpečil rovnosť príležitostí. K prioritám vlády patrí popri naštartovaní poznatkovo orientovanej ekonomiky a prosperite aj sociálna únosnosť reformných zmien, sociálna stabilita a zachovanie sociálneho mieru. S týmto cieľom sa budú v súčasnom sociálnom systéme vykonávať všetky jeho korekcie a zmeny, najmä odstránením jeho nesystémových, destabilizujúcich a diskriminačných prvkov.

Pri formulovaní sociálnej politiky bude vláda vychádzať predovšetkým z európskej sociálnej a právnej kultúry a v plnej miere bude rešpektovať väzby sociálnych procesov na európske a svetové procesy. Východiskom pritom budú medzinárodné záväzky v sociálnej oblasti v rámci členstva Slovenskej republiky v Európskej únii, v Organizácii spojených národov, osobitne v Medzinárodnej organizácii práce a v Rade Európy. Oblasť garancií sociálnych a hospodárskych práv bude posilnená ratifikáciou ďalších medzinárodných zmlúv.

Vláda v súvislosti s revidovanou Lisabonskou stratégiou Európskej únie bude presadzovať dodržiavanie sociálnych práv tak, ako vyplývajú z Európskej sociálnej charty; v tejto súvislosti preskúma možnosti ratifikovania revidovanej Európskej sociálnej charty a Európskeho zákonníka sociálneho zabezpečenia.

3.1 Politika zamestnanosti

Vláda považuje za jedno zo základných kritérií úspešnosti štátnej hospodárskej a sociálnej politiky čo najvyššiu mieru zamestnanosti. V spolupráci so sociálnymi partnermi a orgánmi územnej samosprávy bude vláda na zabezpečenie trvalo udržateľného hospodárskeho rastu, posilnenia sociálnej a územnej súdržnosti realizovať politiky podporujúce rast trvalo udržateľnej zamestnanosti, zníženie nezamestnanosti a ekonomickej nečinnosti.

Snahy o rast zamestnanosti bude vláda spájať s vytváraním nových pracovných miest vhodne stimulovanými investíciami, so zvyšovaním atraktívnosti pracovných miest, kvality práce, produktivity práce, zapojením sa do poznatkovej ekonomiky a so znižovaním podielu chudobných pracujúcich.

Vláda prijme rózne opatrenia na uplatňovanie programového a projektového prístupu zameraného na posilnenie sociálnej inklúzie, predchádzanie vylúčeniu z trhu práce a podporu integrácie znevýhodnených skupín do zamestnania, najmä absolventov škôl, osôb so zdravotným postihnutím, matiek s deťmi a osôb vo veku blízkom dôchodkovému veku. Osobitná pozornosť bude venovaná podpore príslušníkov rómskych marginalizovaných komunít, zníženiu regionálnych rozdielov z hľadiska zamestnanosti, nezamestnanosti a produktivity práce, najmä v zaostávajúcich regiónoch s vysokou nezamestnanosťou. V uvedenom smere bude posilnený aj rozsah a finančné zabezpečenie programov a projektov.

V rámci aktívnej politiky trhu práce bude osobitne riešená podpora zamestnávania absolventov škôl, a to podporou zamestnávateľov prostredníctvom odvodových stimulov pri

prijatí do zamestnania predovšetkým za účelom získania praktických skúseností a pracovných návykov. Osobitné opatrenia budú zamerané na zvýšenie zamestnateľnosti mladých ľudí, ktorí nemajú ukončenú základnú školu, formou vzdelávania tzv. druhej šance.

Pri riešení týchto problémov bude vláda úzko spolupracovať so sociálnymi partnermi a s orgánmi územnej samosprávy. V lokalitách s vysokou mierou nezamestnanosti a chudobným obyvateľstvom prijme projekty podpory vytvárania nových pracovných miest, projekty a programy na získavanie a udržiavanie pracovných návykov, najmä pre marginalizované skupiny.

Zapojenie nízko kvalifikovaných dlhodobo nezamestnaných osôb do zamestnania bude vláda podporovať poskytovaním vyrovnávacej dávky, ktorá by mala zvýšiť atraktivitu zamestnania sa aj v prípade nízkej mzdy. Fakultatívne sa zavedú nové pracovné programy pre nezamestnaných smerujúce k zvýšeniu ich životnej úrovne.

Pri poskytovaní dávok v oblasti sociálnej pomoci sa bude naďalej vyžadovať aktívne zapojenie sa nezamestnaného do aktivačných prác.

Vláda prehodnotí súčasný systém podpory zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím s cieľom odstránenia bariér tvorby nových pracovných miest a zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť vytvorených pracovných miest pre túto skupinu občanov.

Politika podpory zamestnanosti bude presadzovaná s dôrazom na zabezpečenie princípov rovnosti príležitostí, pri dôslednom zabezpečovaní zákazu diskriminácie osôb na základe pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasového pôvodu, národnostného alebo etnického pôvodu, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie.

3.2 Pracovné vzťahy a sociálny dialóg

Pri rozvíjaní modelu hospodársky efektívneho sociálneho štátu bude vláda rešpektovať požiadavku určitej flexibility pracovnej sily, avšak zabezpečí čo najväčšiu možnú ochranu zamestnancov v pracovnom procese. Bude pritom vychádzať z moderného poňatia podstaty poznatkovej ekonomiky, v ktorej čoraz väčšiu úlohu zohráva človek a jeho poznatky ako ústredné činitele hospodárskeho rastu.

Reforma pracovného zákonodarstva

Vláda bude presadzovať opatrenia na zlepšenie podmienok života a práce zamestnancov, zosúladienie ich rodinného a pracovného života. Pri regulácii týchto vzťahov sa bude rešpektovať podstata a zmysel dohovorov Medzinárodnej organizácie práce, Európskej sociálnej charty, ako aj pracovného práva Európskej únie.

Vláda pripraví novelizáciu Zákonníka práce s cieľom zabezpečiť zvýšenú ochranu zamestnancov. Spresní sa právna úprava závislej práce, aby sa predchádzalo zastieraniu pracovných pomerov inými než pracovnoprávnymi vzťahmi. Zvýši sa ochrana zamestnancov pred neodôvodneným prepúšťaním, zamestnancov vykonávajúcich prácu na kratší pracovný čas, eliminujú sa prípady zneužívania pracovného pomeru na určitú dobu, ku ktorému dochádza reťazením takýchto pracovných pomerov, zaručí sa nárok na odstupné pri súčasnom plynutí výpovednej doby, stanoví sa maximálny týždenný pracovný čas vrátane nadčasov, odstráni sa diskriminácia zamestnancov zamestnávaných agentúrami dočasného zamestnávania zabezpečením rovnakej ochrany zamestnancov a posilní sa účasť zástupcov zamestnancov pri normovaní práce a pri rozvrhnutí pracovného času. Vláda sa zasadí o

opätovné zavedenie inštitútu dohody o pracovnej činnosti, ako aj o zvýšenie ročného rozsahu činností vykonávaných na základe dohody o vykonaní práce.

Vláda sa zaväzuje postupne zvyšovať minimálnu mzdu. Zároveň preverí možnosť zmeny platného mechanizmu ustanovenia minimálnej mzdy, a to tak, aby odrážal priority vlády najmä v oblasti hospodárskej, rozpočtovej, menovej a sociálnej politiky. Osobitne sa bude zaoberať využívaním tohto inštitútu ako referenčnej veličiny na účely plnení podľa iných zákonov.

Vláda utvorí legislatívne podmienky na použitie sociálneho fondu na podporu sociálneho dialógu. Zároveň podporí rozšírenie kompetencií sociálnych partnerov na rozhodovanie o použití prostriedkov tohto fondu.

Vláda prehodnotí normy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a zavedie proces ich prijímania na základe uprednostnenia dohody sociálnych partnerov.

Pre dosiahnutie dôsledného dodržiavania pracovnoprávných predpisov bude posilnená inšpekcia práce, ktorá bude efektívne plniť svoje úlohy. Dôraz bude klásť najmä na dôsledné uplatňovanie princípu rovnakého zaobchádzania v zamestnaní, spravodlivé odmeňovanie za prácu, zlepšenie podmienok bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a na odstraňovanie otvorených a skrytých foriem potláčania práv zamestnancov.

Vláda navrhne zákon o verejnej službe a nový zákon o štátnej službe, ktoré nahradia doterajšiu právnu úpravu pracovných vzťahov zamestnancov verejného sektora. Uplatní systém odmeňovania založený na druhu a náročnosti vykonávanej pracovnej činnosti, dosiahnutom stupni vzdelania a dosiahnutej odbornej praxe.

Nová právna úprava bude vychádzať z moderného poňatia verejnej služby a štátnej služby a bude zodpovedať európskym štandardom pracovných vzťahov zamestnancov verejného sektora. Jej cieľom bude zabezpečiť profesionálnu kvalitu, efektivitu a účinné vykonávanie verejnej služby a štátnej služby s cieľom skvalitniť verejnú správu. Súčasťou právnej úpravy budú aj právne mechanizmy, ktoré zabezpečia ochranu zamestnancov verejného sektora v prípade odmietnutia účasti na konaní, ktoré slúži na zakrytie korupcie nadriadených pri správe verejných zdrojov a vo verejnom obstarávaní.

Prioritou vlády bude cena práce, ktorá musí v európskom rozmere riešiť všetky potrebné dôsledky, ktoré objektívne vzniknú v sociálnej politike. Je nevyhnutné prestať s filozofiou postavenou na konkurenčnej výhode lacnej pracovnej sily. Cieľom vlády bude zmeniť dnešný stav v rozložení príjmov, keď skoro 70 % zamestnancov má príjem pod úrovňou priemernej mzdy. Vláda prijme tiež opatrenia na zmiernenie prehlbujúcich sa a neodôvodnených rozdielov v cene práce medzi regiónmi a odvetviami.

Sociálny dialóg

Vláda uznáva sociálny dialóg ako efektívny nástroj participácie zamestnancov a zamestnávateľov na formulovaní hospodárskej a sociálnej politiky a na zachovanie sociálneho mieru. Preto bude presadzovať, aby sa odborom prinavrátilo postavenie efektívneho obhajcu záujmov zamestnancov a rovnoprávneho účastníka sociálneho dialógu.

K najdôležitejším cieľom v oblasti podpory sociálneho dialógu bude utvorenie podmienok na dosiahnutie konsenzu sociálnych partnerov o hospodárskej a sociálnej politike a podmienok pre bezproblémové fungovanie kolektívneho vyjednávania.

Vláda sa zasadí o zriadenie tripartitnej rady na najvyššej úrovni ako orgánu trojstranných konzultácií na princípe rovnocenného sociálneho partnerstva vlády, odborových organizácií a zamestnávateľských organizácií. Zároveň podporí vznik alebo oživenie odvetvových a regionálnych tripartít.

V záujme zvýšenia stability sociálneho prostredia bude podporovať bipartitný sociálny dialóg medzi zamestnávateľmi a odbormi, a to predovšetkým legislatívnymi opatreniami, ktoré odstránia bariéry účinného kolektívneho vyjednávania a zavedú model rozširovania záväznosti kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa na ďalších zamestnávateľov v súlade s relevantnými dohovormi Medzinárodnej organizácie práce.

V rámci legislatívnych návrhov bude aj posilnenie postavenia odborovej organizácie v rámci zamestnaneckých participačných mechanizmov v podniku, právna úprava podmienok výkonu ústavného práva na štrajk tak, aby nedochádzalo k porušovaniu práv a nárokov zamestnancov.

3.3 Sociálne zabezpečenie

Vláda bude presadzovať dôsledné dodržiavanie ústavného práva na primerané hmotné zabezpečenie obyvateľov v starobe, v hmotnej alebo sociálnej núdzi, v nezamestnanosti alebo v inej zákonom predpokladanej situácii. Základným cieľom sociálnej politiky vlády je utvorenie podmienok na dôstojný život všetkých obyvateľov v Slovenskej republike.

Dôchodková reforma

Prioritou vlády bude zabezpečenie finančnej stability priebežne financovaného dôchodkového systému tak, aby spolu so systémom starobného dôchodkového sporenia poskytovali primerané hmotné zabezpečenie v starobe.

Dôchodkové poistenie v základnom, priebežne financovanom, dávkovo definovanom, povinnom prvom pilieri bude založené na základe solidarity, kombinovanej s princípom zásluhovosti, rovnakého zaobchádzania, zodpovednosti poistenca za svoju budúcnosť a demokratickosti v riadení a správe. Logickým dôsledkom uvedených zásad sú požiadavky zaručeného životného minima pri splnení zákonom určených podmienok a zhodnotenia miery dosahovanej životnej úrovne poistenca počas jeho ekonomicky aktívneho života. Vláda zachová doterajšiu štruktúru dôchodkov. Tento systém zostane aj naďalej plne garantovaný štátom.

S cieľom dosiahnuť vytvorenie spravodlivého dôchodkového systému, ktorý bude udržateľný a financovateľný v meniacich sa ekonomických podmienkach s väčšou mierou solidarity, vláda zreformuje systém dôchodkového poistenia. Vláda po dôkladnej analýze prijme nevyhnutné opatrenia na stabilizáciu financovania prvého piliera sociálneho poistenia. Vláda však odmieta riešiť súčasné problémy vo financovaní systému sociálneho poistenia predĺžením veku odchodu do dôchodku. Riešenie finančnej situácie v Sociálnej poisťovni nie je možné riešiť na úkor poistencov a poberateľov dávok.

Vláda vynaloží maximálne úsilie na stabilizovanie miery náhrady mzdy a naštartuje jej zvýšenie.

Vláda bude popri valorizácii riešiť zmierňovanie rozdielov medzi tzv. starodôchodcami a dôchodcami, ktorým bol dôchodok vymeraný podľa nového zákona o sociálnom poistení. U starodôchodcov sa bude riešiť problém poddimenzovania dôchodkov najmä vo väzbe na rast životných nákladov.

Vláda zabezpečí pre poberateľov dôchodkových dávok príjem minimálne na úrovni životného minima.

Vláda prijme systémové riešenie invalidných dôchodkov s cieľom odstránenia nespravodlivostí pri prehodnocovaní podmienok vzniku invalidity a nelogické väzby medzi jednotlivými skupinami invalidov.

Vláda na zmiernenie sociálnej situácie poberateľov starobných dôchodkov a invalidných dôchodkov navrhne poskytnutie vianočného príspevku diferencovane podľa výšky dôchodkov v závislosti od možností štátneho rozpočtu.

Vláda prijme opatrenia na zrealizáciu a harmonizáciu sadzieb poisťného pre jednotlivé základné fondy sociálneho poistenia a rezervný fond solidarity, a to v záujme ich vybilancovania a novo upraví maximálnu hranicu vymeriavacieho základu na platenie poisťného a zväzi platenie poisťného z dividend a z podielov na zisku.

Starobné dôchodkové sporenie ako súčasť dôchodkového systému založené na kapitalizačnom princípe a na princípe zásluhovosti vláda aj naďalej zachová. Do tohto systému, ktorého produkt bude poskytovaný pri plnom rešpektovaní jeho účelu, t.j. zabezpečenia pravidelného príjmu počas celej doby dožitia v starobe, bude vnesený prvok dobrovoľnosti tak, aby jeho existencia nenarušila stabilitu priebežne financovaného systému. Vláda bude riešiť situáciu sporiteľov v druhom pilieri, pre ktorých je toto sporenie nevýhodné.

Vláda bude presadzovať zavedenie takých mechanizmov, ktoré zvýšia bezpečnosť nasparených prostriedkov v rámci druhého kapitalizačného piliera. Vláda zlepši legislatívny rámec pre skvalitnenie informácií poskytovaných sporiteľom zo strany dôchodkových správcovských spoločností.

Doplnkové dôchodkové sporenie zostane aj naďalej zachované ako doplnkový systém sociálneho zabezpečenia. Vláda odstráni znevýhodnené postavenie doplnkových dôchodkových spoločností v porovnaní s inými finančnými inštitúciami v rámci dobrovoľného dôchodkového systému.

Podpora sociálnej inklúzie

Prioritou vlády bude čo najefektívnejšie znižovať mieru chudoby obyvateľov, ktorá je spomedzi štátov Európskej únie jedna z najvyšších. Vláda odmieta tvrdenia, že prehlbovanie chudoby je výlučne výsledkom zlyhania občana. Preto maximálne podporí skĺbenie zodpovednosti osoby za osud svoj a svojej rodiny, sociálnej solidarity a pomoci štátu, orgánov územnej samosprávy, cirkví a náboženských spoločností, inštitúcií občianskej spoločnosti, vrátane svojpomocných skupín.

V súvislosti s riešením chudoby bude potrebné legislatívne vymedziť pojmy: existenčné minimum, sociálne minimum, stav hmotnej núdze, stav sociálnej núdze a sociálne bývanie.

Vláda nanovo prehodnotí konštrukciu životného minima tak, aby životné minimum ako základný inštitút, od ktorého sa odvíja výška opatrení, najmä finančného charakteru, zodpovedalo skutočným základným životným potrebám a zároveň bolo účinným prostriedkom na riešenie tých situácií, ktoré si vyžadujú finančnú intervenciu.

Vláda prehodnotí parametre dávky a príspevkov na riešenie hmotnej núdze tak, aby pri zachovaní princípu adresnosti a subsidiarity, motivačných prvkov zameraných na aktiváciu a spoluzodpovednosť jednotlivcov a rodín pri riešení svojej nepriaznivej situácie a ochrany pred chudobou zodpovedala pomoc v hmotnej núdzi základným životným potrebám.

S cieľom odstraňovania príčin chudoby a sociálneho vylúčenia jednotlivcov a skupín, vrátane rómskych marginalizovaných komunit, prijme vláda opatrenia s akcentom na utváranie podmienok na realizáciu opatrení nefinančného charakteru, akými sú napríklad sociálne služby, opatrenia sociálnoprávnej ochrany, sociálnej kurately, komunitný rozvoj,

podpora lokálnych partnerstiev sociálnej inklúzie, dotačné programy na zvyšovanie rovnosti šancí, motiváciu a podporu prístupu k vzdelávaniu a k zdravotnej starostlivosti aj s cieľom reálne posilňovať sociálnu súdržnosť. Zároveň bude vláda dôsledne vyžadovať dodržiavanie princípu subsidiarity a výkon kompetencií všetkých zodpovedných subjektov.

Vláda bude venovať náležitú pozornosť skvalitneniu terénnej sociálnej práce, podpore profesionality a zvýšeniu statusu terénnych sociálnych pracovníkov.

Vláda vytvorí legislatívne prostredie na rozvoj sociálnych služieb, ktoré budú garantovať ich prijímateľom dôstojné životné podmienky a budú smerovať k ich aktivizácii. Vláda zabezpečí previazanosť sociálnych služieb a zdravotnej starostlivosti a upraví systém ich financovania. Vláda sa bude snažiť vytvoriť podmienky pre rozvoj sociálneho podnikania v oblasti sociálnych služieb založeného na neziskovom princípe. Osobitnú pozornosť bude venovať starším občanom a občanom so zdravotným postihnutím, ktorí sú odkázaní na pomoc inej osoby, a to tak, aby mohli zotrvať čo najdlhšie v rodinnom prostredí a bude sa snažiť zlepšiť finančnú situáciu ich opatrovateľov.

Vláda navrhne právnu úpravu týkajúcu sa sociálno-právnej ochrany starších občanov a občanov so zdravotným postihnutím, ktorí nedokážu chrániť svoje práva sami. Zároveň legislatívne upraví ochranu nájmu bytov pre starších ľudí, ľudí s ťažkým zdravotným postihnutím a rodín s nezaopatrenými deťmi.

Vláda zriadi Radu vlády pre seniorov ako svoj poradný orgán pre otázky týkajúce sa problematiky starších ľudí.

Vláda zabezpečí odovzdanie kompetencií na úseku hmotnej núdze obciam ako prenesený výkon štátnej správy, pričom obmedzí plošné vyplácanie dávky v hmotnej núdzi a zavedie adresnú a bezhotovostnú pomoc, pričom zároveň výraznejšie upraví možnosť využitia inštitútu osobitného príjemcu pri poskytovaní pomoci v hmotnej núdzi.

Štátna sociálna podpora

Štátna sociálna podpora bude aj naďalej založená na finančnej podpore štátu štátom uznaných životných udalostí. Štátna sociálna podpora bude zameraná na zvýšenie solidarity predovšetkým s rodinami s deťmi.

3.4 Podpora rodiny

Vláda považuje za základnú povinnosť štátu aktívnu podporu rodín, s dôrazom na mladú rodinu a vytváranie podmienok na jej založenie. V záujme utvorenia podmienok pre priaznivý psychický, fyzický a sociálny vývoj detí a utvorenia dôstojných podmienok pre aktívnu podporu mladých rodín a rast pôrodnosti vláda:

- presadí príplatok k príspevku pri narodení prvého dieťaťa a to v celkovej sume s príspevkom najmenej 15.000 Sk a zabezpečí medziročnú valorizáciu príspevku pri narodení dieťaťa a príspevku rodičom, ktorým sa súčasne narodilo viac detí,
- bude presadzovať postupné zvyšovanie rodičovského príspevku v časovom horizonte do roku 2010 tak, aby satureoval stratu pracovných príjmov rodiča aspoň na minimálnej úrovni a súčasne umožní poberať rodičovský príspevok aj zárobkovo činným rodičom, a to aj v prípade, ak zabezpečia starostlivosť o svoje dieťa v čase výkonu zárobkovej činnosti jeho umiestnením v jasliach alebo v materskej škole,

- zavedie príspevok rodičom s nezaopatrenými deťmi v prípadoch, ak sú rodičia poberateľmi dôchodkových dávok a z objektívnych dôvodov nemajú príjem zo zárobkovej činnosti, v dôsledku čoho si nemôžu uplatniť daňové zvýhodnenie na vyživované nezaopatrené dieťa (daňový bonus).

Vláda podporí rozšírenie služieb v oblasti predškolských a mimoškolských zariadení, centier pre rodičov, ako aj fungovanie širokospektrálnych multifunkčných denných komunitných centier. Podporí zvýšenie dostupnosti, flexibility a rovnoprávnosti systému verejných sociálnych služieb pre rodiny tak, aby sa vytvorila ich konkurencieschopnosť a zvyšovala ich kvalita. Sprievodným efektom týchto opatrení bude rast zamestnanosti v oblasti sociálnej ekonomiky.

Vláda presadí legislatívne zmeny v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí s cieľom zvýšiť účinnosť ochrany práv dieťaťa a uprednostní starostlivosť v biologickej rodine pred náhradnou rodinnou starostlivosťou.

Vláda zriadi Výbor ministrov pre deti a mládež, za účelom koordinácie a dobudovania uceleného a efektívneho systému účinnej ochrany práv a záujmov detí v súlade s Dohovorom o právach dieťaťa a s komplexnou stratégiou Európskej únie a efektívneho podporovania a zabezpečovania práv detí v rámci jej vonkajších a vnútorných politík.

3.5 Podpora rodovej rovnosti

Vláda bude pri presadzovaní svojej politiky podporovať rovnoprávnosť žien a mužov ako dôležitý faktor rozvoja demokracie a realizácie ľudských práv tak, aby sa naplnili záväzky vyplývajúce z Lisabonskej stratégie, ako aj z medzinárodných zmlúv.

Za týmto účelom vláda zabezpečí pravidelný monitoring rovnosti príležitostí mužov a žien a vytvorenie inštitucionálnych štruktúr pre uplatňovanie rodového hľadiska do všetkých politík a rozhodnutí, ktoré sa prijímajú v rámci rozhodovacích procesov na všetkých úrovniach riadenia spoločnosti.

Vláda pri realizovaní svojej politiky bude striktné dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami a realizovať kroky k eliminácii akýchkoľvek foriem diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasového pôvodu, národnostného alebo etnického pôvodu, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie.

V rámci preventívnych programov na elimináciu domáceho násillia sa vláda zameria na efektívnejšie zabezpečenie komplexného multidisciplinárneho prístupu, efektívnej pomoci obetiam násillia a vytvorenie širokého rámca spolupracujúcich subjektov poskytujúcich služby zodpovedajúce európskym štandardom v tejto oblasti.

Vláda bude venovať pozornosť agende rodovej rovnosti, vyvíjať snahu o zriadenie Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť a iniciatívne sa zapojí do Európskeho roku rovnakých príležitostí pre všetkých (2007).

3.6 Efektívnosť inštitúcií

Vláda prijme opatrenia na zvyšovanie efektivity inštitúcií v oblasti sociálnej sféry.

Z pohľadu modernizácie a informatizácie procesov v sociálnej oblasti bude zavedený modernejší spôsob komunikácie medzi úradmi a občanmi, čím sa dosiahne väčšia dostupnosť služieb a prehľadnejší model ich fungovania.

Vláda zabezpečí prepojenie informačných systémov inštitúcií verejnej správy tak, aby bola dosiahnutá plná elektronizácia výmeny informácií o občanoch a podnikateľských subjektoch, čím sa zároveň odstráni predkladanie dokumentov viacerým inštitúciám verejnej správy. Zavedie sa jednotný register osôb v rámci rezortu práce, sociálnych vecí a rodiny a pripraví sa podmienky pre vybudovanie komplexného informačného systému sociálnej sféry.

Dobudovaním prepojených podporných informačných systémov pri poskytovaní jednotlivých druhov služieb a vytvorením štandardov kvality poskytovaných služieb a ďalším vzdelávaním zamestnancov ako aj terénnych sociálnych pracovníkov sa zvýši úroveň služieb poskytovaných v rámci celého systému sociálnej sféry.

V Sociálnej poisťovni sa elektronizáciou dosiahne efektívnejšia komunikácia s klientmi, najmä v oblasti výberu poistného.

Vláda vyvinie maximálne úsilie na zabezpečenie vyrovnaného hospodárenia Sociálnej poisťovne, zrealizuje tripartitný systém výkonnej činnosti jej orgánov a zároveň podporí utváranie stabilných podmienok (finančných a personálnych) pre kvalitné plnenie zákonných povinností.

4. Zdravotníctvo

Vláda považuje zdravie, rovnosť v poskytovaní zdravotnej starostlivosti a dostupnosť zdravotnej starostlivosti za základné práva každého občana. Zachovanie a zlepšovanie zdravia je najlepšou investíciou pre silnú ekonomiku a spokojnú spoločnosť. Vláda považuje zdravotníctvo za jednu zo svojich priorít. Poslaním zdravotníctva je poskytovanie zdravotnej starostlivosti verejnosti za verejné peniaze a preto musí byť pod verejnou kontrolou.

Vláda zabezpečí princíp solidarnosti v zdravotníctve. Sociálne orientovaný štát sa nesmie zbaviť zodpovednosti za zabezpečenie prístupu k adekvátnej zdravotnej starostlivosti pre všetkých občanov. Rozsah tejto starostlivosti musí definovať zákon a v tomto rozsahu musí byť zdravotná starostlivosť financovaná zo zdravotného poistenia.

Vláda zruší ešte v roku 2006 niektoré poplatky nemajúce priamo súvis s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a zabezpečí pre poskytovateľov kompenzáciu.

Vláda si je vedomá, že rozpor v nedostatku finančných zdrojov a očakávaniami obyvateľstva je možné riešiť zachovaním ekonomicky a sociálne udržateľnej spoluúčasti na vybrané typy zdravotnej starostlivosti. Vláda považuje podporu nepovinného zdravotného poistenia za rozhodujúcu pri umožnení prístupu k zdravotnej starostlivosti nehradenej zo zdravotného poistenia a k zníženiu bezprostredného finančného dopadu spoluúčasti. Vláda zväzi možnosť daňového zvýhodnenia platby na nepovinné zdravotné poistenie.

Pre vládu bude dôležitou úlohou obnovenie dôvery občanov k poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, humanizácia prístupu zdravotníkov k pacientom, čo však predpokladá aj adekvátne zlepšenie ohodnotenia práce zdravotníckych pracovníkov.

Vláda zabezpečí navýšenie finančných prostriedkov pre zdravotníctvo v roku 2007 cestou zvýšených platieb poistného za skupiny občanov, kde je platiteľom štát zo 4% priemernej mzdy na 5% priemernej mzdy. Vláda zabezpečí, aby verejné výdavky na zdravotníctvo vyjadrené % z HDP mali rastúcu tendenciu a rešpektovali princíp približovania sa k vyspelým štátom Európskej únie.

Vláda bude podporovať viac zdrojové financovanie zdravotníctva. Prispieje do fondu na úhradu finančne zvlášť náročných výkonov.

Za základ financovania zdravotníctva považuje vláda ústavou garantovaný systém solidarneho zdravotného poistenia. Vláda vráti Všeobecnej zdravotnej poisťovni a Spoločnej zdravotnej poisťovni verejno-právny charakter. Vláda presadí také právne prostredie, v ktorom všetky zdravotné poisťovne budú mať rovnocenné podmienky bez ohľadu na ich právnu formu a ktoré zabráni poisťovniam v nehospodárnom nakladaní s finančnými prostriedkami poistencov. Vláda presadí, aby výška nákladov na prevádzku zdravotných poisťovní od roku 2007 bola zákonom obmedzená najviac do výšky 4% z výberu povinného zdravotného poistného.

Vláda nepripustí také legislatívne zmeny zdravotníckych zákonov, ktoré by mohli viesť k poškodeniu dobrého mena SR tým, že nebude zabezpečená primeraná ochrana domácich i zahraničných investícií. Vláda akceptuje všetky formy vlastníctva zdravotníckych zariadení a vytvorí podmienky pre ich viac zdrojové financovanie.

Vláda zruší súčasnú podobu ročného zúčtovania poistného.

Vláda bude venovať maximálnu pozornosť využitiu všetkých možností na financovanie investičných aktivít v zdravotníctve, vrátane fondov EÚ.

Za základný prvok v zdravotníctve považuje vláda lekárov prvého kontaktu, preto sa zasadí za zlepšenie podmienok pre ich prácu a sústavné vzdelávanie. Vláda presadí v roku 2007 obnovenie rajonizácie u pediatrov, všeobecných lekárov, gynekológov a stomatólogov, so zachovaním slobodného výberu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti občanom.

Vláda bude presadzovať orientáciu zdravotníctva na prevenciu a včasnú diagnostiku ochorení, podporí realizáciu celospoločensky najdôležitejších preventívnych programov a presadí komplexný program starostlivosti o deti a starších občanov. Vláda prijme opatrenia, ktoré umožnia absolvovať kúpeľnú liečbu tým, ktorí ju najviac potrebujú a nemôžu si ju dovoliť.

Vláda podporuje decentralizáciu v riadení zdravotníctva, pri zavedení metodickej, regulačnej a kontrolnej úlohy štátu voči všetkým zdravotníckym zariadeniam. V nemocničnej starostlivosti bude presadzovať, aby štát zostal vlastníkom fakultných zdravotníckych zariadení, zariadení s celonárodnou pôsobnosťou a tých, ktoré plnia osobitné úlohy v mimoriadnych situáciách.

Vláda zabezpečí zachovanie dostupnosti a kvality poskytovania zdravotnej starostlivosti pre všetkých občanov a zamedzí nekontrolovanému a neefektívnemu rozširovaniu siete zdravotníckych kapacít. Súčasne podporí reštrukturalizáciu siete zdravotníckych zariadení s preferovaním presunu činností do ambulantnej sféry - vrátane jednodňovej starostlivosti tak, aby došlo k účelnej špecializácii a tým rastu kvality a produktivity poskytovaných služieb. Medicínsky a finančne vysoko náročné výkony zdravotnej starostlivosti sa budú poskytovať len na akreditovaných pracoviskách vybraných zariadení.

Vláda podporí vytvorenie podmienok pre transparentnú súťaž poskytovateľov zdravotnej starostlivosti. Zároveň podporí vytvorenie systému diferencovaného prístupu pri uzatváraní zmluvných vzťahov medzi zdravotnými poisťovňami a poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti podľa kritérií efektivity a kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti.

Vláda pokladá bezpečnosť pacientov za mimoriadne dôležitú súčasť zdravotného systému a preto bude podporovať zavádzanie systémov kvality a efektivity vo všetkých oblastiach poskytovania zdravotnej starostlivosti, s cieľom dosiahnutia medicínskeho a hygienicko-epidemiologického štandardu zodpovedajúceho normám EÚ.

Vláda bude presadzovať taký rozvoj zdravotníckeho školstva, ktorý zabezpečí primeraný počet kvalitatívne pripravených odborníkov pre všetky zdravotnícke činnosti. Prehodnotí počet fakultných nemocníc tak, aby sa týmto inštitúciám vrátila vážnosť zodpovedajúca ich významu a kvalite.

Vláda rešpektuje stavovské, profesijné a odborové organizácie v zdravotníctve a garantuje spoluprácu s nimi predovšetkým pri tvorbe legislatívy a koncepčných materiálov. Hlavným cieľom v oblasti liekovej politiky je zabezpečenie účinných, bezpečných a kvalitných liekov pre celú populáciu v objektívne potrebnom množstve a za primeranú cenu.

Vláda bude presadzovať zásadu, aby na každé závažnejšie ochorenie bol aspoň jeden liek plne hrađený zo zdravotného poistenia a zasadí sa o výrazné zníženie doplatkov obyvateľstva na lieky a zdravotnícke pomôcky. Vláda uplatní transparentný systém pre liekovú politiku založený na platných direktívach EÚ.

Vláda presadí zvýšenie významu verejného zdravotníctva pre zachovanie zdravia občanov. Inštitúcie verejného zdravotníctva musia svojimi aktivitami a komplexnou odbornou činnosťou minimalizovať pôsobenie rizikových faktorov na zdravie obyvateľov, čím možno dosiahnuť skvalitnenie života a predĺženie ľudského veku.

Rozhodujúcim zámerom vlády bude rozvoj informatizácie systému zdravotníctva na všetkých úrovniach. Vláda zabezpečí legislatívne a inštitucionálne podmienky na realizáciu informačných a komunikačných systémov, ktoré zásadným spôsobom napomôžu zlepšovať kvalitu, nákladovú efektivitu a časovú dostupnosť služieb. V tejto oblasti bude vláda podporovať projekt informatizácie zdravotníctva a postupne realizovať ciele národnej eHealth stratégie.

Dôležitým zámerom vlády bude podpora nových objektívnejších úhradových mechanizmov za výkony v zdravotníctve .

Vláda presadí zásadné odbyrokratizovanie zdravotníctva, zruší všetky zbytočné administratívne úkony a duplicitu v činnostiach MZ SR, Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a ďalších inštitúcií. V týchto inštitúciách sa vykoná v roku 2007 dôkladný audit činností s následným prehodnotením počtu pracovníkov iba na tie činnosti, ktoré sú nevyhnutné, celospoločensky potrebné a budú vyplývať zo zákona.

5. Vedomostná spoločnosť

Vláda považuje formovanie vedomostnej spoločnosti za svoju prioritu, pretože len takáto spoločnosť je predpokladom demokratického rozvoja, vedecko-technologického pokroku, hospodárskeho rastu a sociálneho zabezpečenia, zamestnanosti a rastu. Z uvedeného dôvodu bude podporovať vzdelávacie, vedecko-výskumné, informačné a inovačné aktivity škôl, pracovísk SAV, súkromných a firemných vývojových pracovísk, podnikateľských subjektov s väzbou na verejné a súkromné zdroje, vytváranie lepších legislatívnych podmienok, ako aj na zdroje v rámci nového Národného strategického referenčného rámca 2007 – 2013, osobitne z operačných programov znalostná ekonomika, infraštruktúra vzdelávania, vzdelávanie, regióny a životné prostredie.

Vláda SR zefektívni a skvalitní plnenie národnej rozvojovej stratégie formovania konkurencieschopnosti spoločnosti – Národnú Lisabonskú stratégiu MINERVA, osobitne v oblastiach – investície do ľudí, vzdelávanie a zamestnanosť, inovácie, veda a výskum, informačná spoločnosť a podnikateľské prostredie, ktoré musia byť garantom celospoločenských zmien v záujme rozvoja vedomostnej spoločnosti. Vláda SR prehodnotí a zaktivizuje plnenie samostatných akčných plánov. Bude taktiež podporovať vytváranie technologických platforiem s cieľom tesnejšieho vzťahu medzi vedou, výskumom a vývojom, formovanie vzájomného partnerstva medzi podnikateľskou sférou a akademickým prostredím.

Vláda bude garantovať efektívne budovanie infraštruktúry vedy a výskumu z európskych štrukturálnych fondov vo všetkých regiónoch Slovenska. Súčasne prijme také legislatívne opatrenia, ktoré umožnia a budú stimulovať využívanie výsledkov výskumu pre rozvoj malého a stredného podnikania a podporu vedy a výskumu zo strany súkromného sektoru.

Vláda považuje trvalo udržateľný rozvoj za jeden zo základných pilierov vedomostnej spoločnosti a preto bude podporovať jeho vyváženosť tak, že okrem ekonomického rastu budú zohľadnené aj sociálne a environmentálne dopady.

Vláda je si vedomá zodpovednosti za strategický rozvoj Slovenskej republiky s cieľom akceptovania trvalo udržateľného rozvoja, nielen v národnom, ale aj v európskom kontexte. Z uvedeného dôvodu a najmä v súvislosti s vypracovaním a prijatím dlhodobej vízie Slovenska a potrebnej koordinácie vytvorí podmienky pre vznik Národného centra európskych a globálnych štúdií SR.

Vláda považuje formovanie a rozvoj informačnej spoločnosti za jeden zo základných predpokladov vytvárania vedomostnej spoločnosti. Cielene bude zvyšovať informačnú gramotnosť občanov, vytvárať vhodné podmienky pre výrazné zväčšenie prepojenosti územia Slovenska vysokorýchlostným internetom, rozmanitého využívania informačno-komunikačných technológií vo všetkých oblastiach života spoločnosti, pri súčasnom zvyšovaní kvality života občanov.

Vláda bude podporovať v rozvoji vedy a techniky v Slovenskej republike hlavné priority Európskej komisie zakomponované v 7. rámcovom programe EÚ (2007-2013) a prvoradú pozornosť bude venovať využívaniu štrukturálnych fondov pre rozvoj infraštruktúry vedy pri prepájaní inštitúcií z rozličných sektorov vedy a techniky v Slovenskej republike a pri využití výnimky udelenej Európskou komisiou pre región Bratislava. Vláda si uvedomuje, že absorpčná schopnosť štrukturálnych fondov vo vede a technike si vyžaduje aj podporné kapitálové zdroje zo štátneho rozpočtu. Vláda podporí členstvo Slovenskej republiky v prestížnej European Molecular Biology Conference (EMBO) a bude podporovať nové centrá excelentnosti financované v súlade s programom MINERVA.

5.1 Výchova a vzdelávanie

Vláda považuje výchovu a vzdelávanie slovenskej spoločnosti za základný prostriedok jej ďalšieho rozvoja a rozhodujúcu podmienku jej úspešného adaptovania sa v integrujúcom európskom priestore. Vzdelávanie a výchova sa bude rozvíjať v duchu moderných európskych a svetových trendov a národných, sociálnych a kresťanských tradícií, pri rešpektovaní svetonázoru a uplatňovaní princípov demokracie. Dominantnú úlohu pri vzdelávaní zohráva štát, pričom postupuje v koordinácii so samosprávnymi krajinami, obcami a občanmi.

Vláda vytvorí podmienky na skvalitnenie výchovy a vzdelávania na všetkých typoch škôl k národným, historickým a kultúrnym hodnotám a vlastenectvu. Z toho dôvodu finančne podporí učebnicovú literatúru, časopisy, poznávacie exkurzie, výskumné projekty a ďalšie tvorivé aktivity zamerané na poznávanie osobností slovenského historického, politického, literárneho a kultúrneho života, ktoré spoluvytvárali zložité dejiny modernej slovenskej štátnosti.

Vláda SR si uvedomuje, že najmä vzdelávanie má nepopierateľne pozitívne efekty na ekonomiku štátu, na jeho hospodársky rast, na rozvoj sociálnej dimenzie, na kvalitu života, ako aj na rast profesionálnej úrovne. Plne akceptuje fakt, že vzdelávanie významne pomáha pri riešení rozvoja miestnej zamestnanosti, pri oživovaní rozvojových aktivít obcí, malých regiónov s nízkym stupňom územnej a kvalifikačnej mobility pracovných síl. Vláda si tiež uvedomuje, že vzdelávanie napomáha k uplatneniu sa v politickom systéme modernej demokracie, pri zvyšovaní miery kritickej vnímavosti vo verejnej sfére. Vzdelanie tiež zvyšuje prevenciu pred negatívnymi spoločenskými javmi, pomáha pri riešení otázok solidarity, spravodlivosti, humanity, historickej, kultúrnej, národnej a občianskej identity a vlastenectva.

Vláda SR bude skvalitňovať podmienky národnostného školstva, najmä vo výučbe v materinskom jazyku všetkých národnostných menšín v rámci Európskej charty regionálnych a menšinových jazykov. Výučba v jazyku národnostnej menšiny však nemôže ísť na úkor kvality výučby štátneho slovenského jazyka. Za dôležitú oblasť skvalitnenia vedomostného potenciálu vláda považuje princíp celoživotného vzdelávania. Tento princíp sa dostal aj do priorít Lisabonskej stratégie reagujúcej na premeny trhu práce, sociálnu súdržnosť a rozvoj moderných technológií. Vláda SR mieni pozdvihnúť vzdelanosť a schopnosť jej uplatnenia na najvyšší stupeň spoločenských hodnôt. Preto podporí vzdelanosť, vedu a výskum a informačné technológie ako základné predpoklady pre formovanie vedomostnej, informačnej a kultúrnej spoločnosti v Slovenskej republike.

Základom vzdelávacích aktivít je škola. Jej úlohou je pripravovať deti a mládež pre život a prácu v nových podmienkach európskeho trhu práce. Právo na kvalitnú výučbu znamená, že škola sa musí stať priestorom samostatnosti, tvorivosti, moderných metód výchovy a vzdelávania. Vláda si plne uvedomuje, že podmienkou zvyšovania kvality vo vzdelávaní je zlepšenie spoločenského a ekonomického postavenia pedagógov, zlepšenie ich pracovného prostredia a regenerácie pracovnej sily. Vláda SR sa sústreďí na koncepčné riešenie dopadov nepriaznivého demografického vývoja. Cieľom vlády SR je postupne dosiahnuť v tomto volebnom období priemerný plat v školstve na úrovni priemerného platu v národnom hospodárstve. Vláda SR vytvorí také legislatívne a ekonomické rámce, aby učiteľia v čo najväčšej miere spĺňali odborné a morálne predpoklady na výkon tohto náročného povolania. Vláda bude podporovať vzdelávacie programy pre učiteľov na všetkých stupňoch škôl a vypracuje koncepciu kariérneho rastu učiteľov. Vláda podporí vznik stavovskej komory

pedagogických pracovníkov v školstve. Vo vzdelávaní sa budú uplatňovať európske legislatívne normy. Ak sa má vzdelávací systém ďalej rozvíjať, je treba odstrániť dlhodobé zaostávanie jeho financovania.

Vláda SR uplatní v školstve viac zdrojové financovanie s cieľom postupného dosiahnutia úrovne 5 % HDP. Kľúčové bude vytvorenie systému efektívneho a zmysluplného čerpania európskych fondov v oblasti vzdelávania, vedy a výskumu. Vláda bude presadzovať zásadné zmeny v legislatíve a prerozdelení finančných prostriedkov – inteligentných investícií, aby bolo možné vykonávať nasledujúce rozhodnutia vo všetkých súčiastiach školstva, vo vede a technike, ako aj v športe a pri práci s mládežou.

Vláda SR sa zaväzuje, že zefektívni riadenie a správu školstva. Prehodnotí sa činnosť a kompetencie krajských školských úradov s cieľom prenesenia výkonu štátnej správy na orgány územnej samosprávy.

Regionálne školstvo

Vláda si uvedomuje dôležitosť spolupráce s miestnou a regionálnou samosprávou, so Združením miest a obcí Slovenska a s Odborovým zväzom pracovníkov školstva a vedy na Slovensku v súvislosti s plnením priorít v školstve.

Základné školstvo je „vstupnou bránou“ do vzdelávacej sústavy. Od jeho úrovne sa odvíja úroveň a kvalita stredného, učňovského a vysokého školstva. Vláda vytvorí legislatívny rámec na obsahovú prestavbu výchovy a vzdelávania na základných a stredných školách. Vláda podporí predškolskú prípravu detí. Posúdi vyňatie materských škôl zo zákona o školských zariadeniach a ich zaradenie do školského zákona ako prvý stupeň školského systému. Vychádza pritom z poznania, že materská škola je nezastupiteľná pri príprave detí po stránke rozumovej, telesnej a socio-emocionálnej. Dôležitú úlohu má pre deti zo sociálne slabšieho rodinného prostredia a pre deti so špeciálnymi potrebami.

Vláda v legislatívnej oblasti pripraví moderný zákon o výchove a vzdelávaní ako základný predpoklad obsahovej reformy v školstve, ako aj zákon o postavení pedagogických pracovníkov a ostatných zamestnancov pôsobiacich na všetkých stupňoch vzdelávacej sústavy. Zákon sa bude vyznačovať novým motivujúcim platovým systémom, odborným rastom a sociálnym statusom. Tým sa vytvoria predpoklady pre systémovú zmenu v obsahovej náplni školstva spojenú s prehĺbením jazykovej prípravy, rozvojom počítačovej gramotnosti a komunikačných schopností, s podstatne rozsiahlejším využitím moderných didaktických pomôcok, najmä informačných technológií a multimedialnej techniky vo vyučovacom procese. Zákon vytvorí aj podmienky pre výchovu a vzdelávanie talentovaných žiakov, znevýhodnených skupín detí, monitorovanie úrovne a kvality výchovy a vzdelávania. Vláda SR bude dbať o to, aby sa znižoval počet detí a žiakov v jednotlivých triedach.

Vláda SR zabezpečí koordináciu odborného vzdelávania a trhu práce, prispôsobenie učebných a študijných odborov jeho požiadavkám, vrátane podpory vytvorenia nových odborov. Navrhne dvojúrovňový model vzdelávacích programov na štátnej a školskej úrovni. Vláda bude podporovať združovanie rôznych stupňov odborného vzdelávania a vzdelávacích programov s cieľom pripraviť odborníkov s lepšou adaptabilitou pre potreby praxe. Vláda zváži zavedenie motivačných kritérií pre účasť zamestnávateľských zväzov a zamestnávateľov v odbornej i praktickej príprave žiakov. V rámci financovania škôl upraví súčasnú metodiku založenú na princípe finančnej rovnosti tak, aby sa uplatnila ekonomická náročnosť výchovno-vzdelávacieho procesu.

Vláda bude venovať pozornosť umeleckému školstvu v rámci základného stupňa umeleckého vzdelávania. V spolupráci s rezortom práce, sociálnych vecí a rodiny zabezpečí

vzdelávanie pre deti a žiakov so zmenenou pracovnou schopnosťou tak, aby našli svoje dôstojné pracovné uplatnenie v reálnom živote.

Vysoké školstvo

Vláda si uvedomuje, že vysoké školy zohrajú podstatnú úlohu v koncepcii vzdelanostnej spoločnosti. V najväčšej miere sa budú podieľať na napĺňaní základných cieľov Lisabonskej stratégie na Slovensku. V tomto smere bude potrebné vypracovať novú koncepciu vysokoškolského vzdelávania, už aj s implementovanou európskou vysokoškolskou legislatívou. Súčasťou koncepcie budú však aj ďalšie oblasti: edukácia, inštitucionálne hodnotenie a financovanie vysokých škôl, garantovanie rovnosti šancí k vysokoškolskému štúdiu, študentská mobilita, jazykové a digitálne kompetencie, výskum a jeho prepojenie na vzdelávací proces a aplikáciu v spoločenskom živote, zvlášť v podnikateľskom sektore. Rovnako dôležitá je tiež oblasť stratégií a priorít podpory a orientácie vedy na projekty medzinárodných programov. Dôraz sa položí na budovanie centier excelentnosti a integrovaných projektov, ktoré sú predpokladom účasti slovenských vedcov na výskumných rámcových programoch EÚ. Tieto sa všeobecne považujú za hlavné finančné a legislatívne nástroje EÚ pre implementáciu európskeho výskumného priestoru.

Vláda urobí potrebné kroky k urýchlenej diferenciacii na univerzitné a neuniverzitné vysoké školy. V snahe o dosiahnutie rastu kvality vysokoškolského vzdelávania vláda zabezpečí ich systematické hodnotenie. Bude dbať o to, aby nevznikali a nevyučovali školy bez platnej akreditácie. Zároveň podporí podstatné zvýšenie úlohy vysokých škôl v oblasti vedy a výskumu. Vláda podporí univerzitný výskum, zvýši pozornosť využiteľnosti jeho výstupov v priemysle a spoločenskej praxi.

Vláda pripraví novelizáciu vysokoškolského zákona s väzbou na vytváranie európskeho priestoru vysokoškolského vzdelávania, na nové potreby vysokého školstva a vedy. Zákon musí priniesť vyššiu mobilitu študentov, zlepšenie vzdelávacieho a vedecko-výskumného procesu s prepojením na aktuálne požiadavky praxe. Zákon tiež vytvorí podmienky na efektívne fungovanie vysokoškolského systému, ktorý by bol plne kompatibilný s medzinárodnými štandardmi vysokoškolského vzdelávania. Vláda sa sústreďí na riešenie problému viac zdrojového financovania vysokých škôl. Vláda vypracuje novú metodiku financovania štátnych a verejných vysokých škôl, nakoľko súčasná metodika neprispieva k racionalizácii a hospodárnosti vysokých škôl, ale privádza ich k podriadeniu sa počtu študentov. Najmä v prvých ročníkoch stúpa takto stav študentov nad možnosti vysokých škôl, klesá kvalita výučby a enormne narastá neúspešnosť štúdia. Novú metodiku financovania vláda prispôsobí ekonomickej náročnosti štúdia, kvalite vo vzdelávaní a úrovni vo vede a výskume.

Vláda nezavedie spoplatnenie dennej formy vysokoškolského vzdelávania. Bude legislatívne motivovať podnikateľskú sféru na investície do vzdelávania, vedy, výskumu a vývoja. Vláda rozšíri podmienky pre vysokoškolské vzdelanie, osobitne v oblastiach informatiky a informačných technológií, nanotechnológií a biotechnológií. Bude ďalej podporovať rozvoj základného a aplikovaného výskumu na vysokých školách, ktorý stimuluje a skvalitňuje vzdelávací proces.

Vláda si uvedomuje, že moderný integrovaný systém má rozšíriť možnosti ďalšieho vzdelávania a rekvalifikácie, predovšetkým strednej a staršej generácie, ktorá sa čoraz ťažšie uplatňuje na trhu práce. Z toho dôvodu vytvorí na vysokých školách také legislatívne podmienky, aby systém celoživotného vzdelávania zohľadňoval potreby Slovenska a aby bol pre školy ekonomicky výhodný. Vláda podporí zavedenie nových podporných programov vzdelávania pre vysokoškolský vzdelávací systém prostredníctvom sústavy štipendií,

daňových zvýhodnení a úpravou mzdových podmienok. V spolupráci s profesijnými združeniami a zväzmi a súkromným sektorom bude kreovať novú formu dotácie na podporu vysokoškolských aktivít, ktoré študentom umožnia získať ďalšiu finančnú podporu na štúdium.

Vláda vytvorí podmienky pre investičné stimuly – inteligentné investície podporujúce vznik technologických inkubátorov pri vysokých školách s vysokou pridanou hodnotou. Vláda bude riešiť nízky spoločenský a sociálny status vedecko-výskumných pracovníkov a vysokoškolských učiteľov, osobitne vysokoškolských profesorov. Na nich spočíva najväčšia zodpovednosť za celkovú profiláciu a odbornú úroveň vysokého školstva na Slovensku. Nemenej významná je ich zodpovednosť za rozvoj študijných odborov, za kvalitu prepojenia medzi výskumom a vysokoškolským vzdelávaním, za úroveň medzinárodnej mobility vysokoškolskej vedy, za kvalitu vedeckých výsledkov príslušnej vysokej školy, za úroveň edukačného procesu, za prípravu doktorandov a za kvalifikačný rozvoj vysokoškolských pracovníkov.

5.2 Veda a technika

Vláda si uvedomuje dopad vedy a techniky na zvyšovanie kvality slovenskej ekonomiky, životnej úrovne obyvateľstva. Z tohto dôvodu prijme konkrétne opatrenia na podporu výskumu a vývoja v súlade so súčasnými trendmi v krajinách Európskej únie. V oblasti riadenia vedy bude vláda vychádzať zo zásad Lisabonskej stratégie a Bolonskej deklarácie, ktoré prezentujú vedu a techniku ako hlavný nástroj budovania znalostnej spoločnosti.

Vláda uplatní viac zdrojové financovanie výskumu a vývoja. Zároveň prehodnotí štruktúru grantového systému financovania so zámerom zjednotiť a urýchliť finančné toky. Cieľom vlády je, aby v spolupráci vysokých škôl, Slovenskej akadémie vied, výskumných a vývojových centier, vedeckých a technologických parkov, podnikateľských inkubátorov a technologicky orientovaných firiem a úspešného čerpania prostriedkov z fondov EÚ sa postupne dosiahla úroveň financovania vedy a techniky vo výške 0,8 % HDP.

Vláda vytvorí legislatívne prostredie na stimuláciu využívania výsledkov vedy a výskumu pre rozvoj najmä malého a stredného podnikania. Zvýšenú pozornosť bude venovať výchove mladej vedeckej generácie a jej spoločenskému ohodnoteniu. Poslúži jej na to systém osobitných grantov pre mladých vedeckých pracovníkov a doktorandov, ktorý chce vytvoriť. Pokúsi sa takto zastaviť únik mozgov a stabilizovať na Slovensku mladú vzdelanú generáciu. Vláda vytvorí podmienky pre efektívne využívanie sektorových operačných plánov pre vzdelanie, vzdelanostnú infraštruktúru, výskum a vývoj podľa potrieb regiónov Slovenska. Vláda vytvorí systém podpory efektívneho budovania infraštruktúry vedy a výskumu s využitím prostriedkov z európskych štrukturálnych fondov. Zlepší podmienky pre zabezpečenie ochrany duševného vlastníctva a efektívnejšiu ochranu využívania výsledkov vedy a vývoja. Vláda podporí vedecké pracoviská, ktoré sa stanú súčasťou virtuálnej siete centra technológií v Európe a centrá excelentnosti, ktoré budú programovo spolupracovať s firemnými výskumnými a vývojovými pracoviskami a podnikmi.

5.3 Mládež a šport

Východiskom pre definovanie vzťahu k mládeži bude dôsledná implementácia cieľov Bielej knihy Európskej komisie o mládežníckej politike – Nový impulz pre Európsku mládež a Európsky pakt mládeže. Vláda zabezpečí, aby vládna politika bola cieľavedomou, štruktúrovanou a integrovanou politikou založenou na spolupráci rezortov a na koordinácii služieb mládeži. Vláda vypracuje koncepciu štátnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži na obdobie rokov 2008-2013. Koncepcia bude východiskovým dokumentom pre zostavovanie akčných plánov politiky mládeže na jednotlivé roky. Vypracuje aj koncepciu informácií pre mládež a poskytovanie informačných a poradenských služieb pre deti a mládež v SR. Pozornosť sa bude venovať aj legislatívnemu riešeniu činnosti centier voľného času. V snahe lepšie koordinovať politiku mládeže na území SR vláda posúdi zriadenie funkcie splnomocnenca vlády pre oblasť práce s deťmi a mládežou pod vedením podpredsedu vlády SR. Vláda bude zvyšovať objem finančných prostriedkov určených na podporu práce s deťmi a mládežou.

Vláda sa zameria na podporu oblastí neformálneho vzdelávania, informácií pre mládež, participácie detí a mladých ľudí na živote miest a obcí a podporu aktívneho využívania voľného času. Vláda schváli zákon o mládeži. Vláda považuje za dôležité, aby do podpory práce s deťmi a mládežou boli začlenené aj regióny. Nahradí systém vzdelávacích poukazov na mimoškolské aktivity tým, že ušetrené finančné prostriedky sa použijú na podporu činnosti miestnych samospráv pri práci s deťmi a mládežou. Vláda bude podporovať mimoškolské aktivity a prehĺbovať spoluprácu medzi školou a rodinou formou projektu Otvorená škola. Podporou vzniku Informačných centier mladých v každom okresnom meste na Slovensku vláda mladým ľuďom otvorí dvere k informáciám a poradenským službám. Na dosiahnutie zvýšenej úrovne práce s deťmi a mládežou vláda vypracuje obsahovú zmenu vzdelávania.

Vláda vypracuje nový zákon o podpore športu, ktorý v plnej miere prevezme komunitárnu úpravu športu v rámci EÚ s dôrazom na boj proti dopingu, zabráneniu násillia na štadiónoch s cieľom podpory štátnej reprezentácie, regionálneho, mládežníckeho a akademického športu. Súčasne zákon o športe bude klásť dôraz na vytvorenie transparentného informačného systému ohľadom nakladania s finančnými prostriedkami v rôznych oblastiach športu, vrátane určenia jednotnej metodiky pre rozdeľovanie finančných prostriedkov, vytvorenia viac zdrojového financovania športu, ako aj vytvorenia efektívneho systému pre rozhodovanie športových sporov v súlade s trendom EÚ. Rovnako tak vláda rozpracuje závery Európskej charty o športe. Vláda bude finančne podporovať mládežnícky šport na školách.

Štát zabezpečí postupný nárast financovania športu. Uvedomujúc si dôležitosť vybudovania športovej infraštruktúry dôjde k vypracovaniu návrhu dlhodobého programu rozvoja športovej infraštruktúry vrátane zabezpečenia koordinácie výstavby športových zariadení a ich následného ekonomického prevádzkovania. Vláda preto prehodnotí zákon o hazardných hrách, zákon o dani z príjmov, zákon o účtovníctve dotýkajúci sa mimovládnych organizácií a občianskych združení. Zároveň vytvorí priestor pre združovanie verejných a súkromných prostriedkov na princípe partnerstva - projekty PPP. Vláda pripraví návrh novej organizačnej štruktúry riadenia slovenského športu a zabezpečí zodpovedajúcu úroveň riadenia reprezentácie a športu.

Vláda odporučí Rade Slovenskej televízie a Rade Slovenského rozhlasu podporiť vo verejnoprávnych médiách osvetovú kampaň zameranú na propagáciu zdravého životného štýlu a zmenu hodnotovej orientácie občanov SR. Vláda zabezpečí prepojenie národného programu rozvoja športu so súvisiacimi programami najmä v oblasti zdravotníctva, mládeže,

cestovného ruchu, prevencie negatívnych javov v spoločnosti. Zabezpečí tiež komplexnú zdravotnú starostlivosť o športovcov a systémovú podporu talentovanej mládeže. Bude podporovať program vzdelávania odborníkov v športe na základe požiadaviek praxe.

6. Kultúra

Vláda SR vníma rozvoj kultúry v najširšom zmysle slova ako nevyhnutnú podmienku zvyšovania kvality života občanov Slovenskej republiky.

Vláda SR bude uskutočňovať cieľavedomú kultúrnu politiku na základe konsenzu dosiahnutého v predchádzajúcom období, že podpora kultúry z verejných zdrojov je legitímna a zároveň priamy politický a ideologický vplyv na kultúru je neprípustný.

Vláda SR považuje ochranu a využívanie kultúrneho dedičstva, spolu s podporou novej pôvodnej tvorby a jej prezentácie za jeden z rozhodujúcich pilierov uchovania a posilnenia identity Slovenska v prostredí globalizácie a komercializácie kultúry. V rozvoji a pôsobení kultúry vidí účinný prostriedok obrany jednotlivca pred jednostranným konzumným spôsobom života a nezastupiteľný nástroj prehlbovania duchovného rozmeru života človeka. V tomto kontexte bude vláda SR rozširovať priestor aj na spoluprácu s cirkvami a náboženskými spoločnosťami.

Vláda SR pri svojom pôsobení v oblasti kultúry bude zachovávať tri základné princípy – kontinuitu, komunikáciu a koordináciu. Kontinuitu so všetkým pozitívnym, čo bolo v tejto sfére urobené v predchádzajúcom období, komunikáciu s kultúrnou obcou a inými zúčastnenými skupinami ako významnú súčasť procesu prijímania zásadných rozhodnutí v oblasti kultúry a koordináciu s cieľom pozitívnej synergie pri vytváraní podmienok a efektívnom využívaní zdrojov na ochranu, tvorbu a šírenie kultúry.

Vláda SR bude dbať na rozvoj a ochranu slovenčiny ako štátneho jazyka v spolupráci s príslušnými štátnymi a vedeckými inštitúciami, ako aj odbornými pracoviskami Matice Slovenskej.

Vláda SR si chce v nasledujúcom funkčnom období stanoviť pre oblasť kultúry jasné priority, vyjadrujúce záujem štátu o konkrétne úseky kultúry, ktoré by bez štátnej podpory nemohli fungovať alebo sú pre štát a kultúru nezastupiteľné. Na realizáciu týchto priorít bude vláda vytvárať nielen vhodné legislatívne, organizačné a metodické podmienky, ale aj poskytovať naďalej priamu finančnú podporu z verejných zdrojov.

6.1 Ekonomické nástroje

Vláda SR si kladie za cieľ v tomto volebnom období postupne zvyšovať príspevok na financovanie kultúry a vytvoriť tak predpoklad, aby sa na podporu kultúry na Slovensku vynakladal čo najskôr taký podiel verejných zdrojov, aký je obvyklý v štátoch Európskej únie.

Vláda SR pripraví zákon o financovaní kultúry ako výraz verejného záujmu na podpore kultúry v Slovenskej republike. Zákon ustanoví hlavné smery, druhy a zdroje financovania kultúrnych aktivít, ako aj mechanizmus rozdeľovania, kontroly a monitorovania účelnosti vynakladania verejných zdrojov. Súčasťou zákona bude úprava financovania rozvoja a šírenia kultúry národnostných menšín a etnických skupín.

Vláda SR deklaruje záujem súbežne s priamymi dotáciami z verejných zdrojov rozširovať možnosti viac zdrojového financovania.

Vláda SR podporí široké využitie európskych fondov na obnovu a rekonštrukciu kultúrnych pamiatok a ďalších objektov, ktoré už slúžia alebo po ukončení obnovy budú využívané na kultúrne účely.

6.2 Médiá a audiovizia

Strategickým cieľom mediálnej politiky vlády SR bude utvárať legislatívne a inštitucionálne predpoklady na rozvoj prostriedkov masovej komunikácie, spravodlivú hospodársku a publicistickú súťaž na mediálnom trhu, priehľadnosť vlastníckych vzťahov a pluralitu mediálneho prostredia v záujme skvalitňovania realizácie ústavných práv občanov na slobodu prejavu a informácií.

Vláda SR vytvorí nový legislatívny, finančný a organizačný rámec fungovania verejnoprávneho rozhlasu a televízie. Obsahové zameranie a finančné zabezpečenie verejnoprávnych médií rozpracuje v podobe zmluvy medzi Národnou radou SR a SRO a STV.

Vláda SR pripraví nový zákon o Tlačovej agentúre Slovenskej republiky, ktorý bude riešiť organizačný status, poslanie a funkcie TASR ako národnej tlačovej agentúry.

Vláda SR predloží nový tlačový (mediálny) zákon, ktorý upraví základné pravidlá a vzťahy medzi subjektmi procesu šírenia informácií prostredníctvom komunikačných médií.

Vláda SR vytvorí legislatívne a finančné podmienky pre programové využitie digitálneho systému televízneho a rozhlasového vysielania.

Vláda SR utvorí podmienky na oživenie domácej audiovizuálnej kultúry, podporou pôvodnej tvorby a európskej koprodukcii v oblasti rozhlasu, televízie a filmu (zákon o audiovizuálnom fonde) a rozšírením podielu vysielania audiovizuálnych diel s dabingom v slovenskom jazyku (audiovizuálny zákon).

Vláda SR spracuje koncepciu mediálnej výchovy ako súčasť vzdelávacieho systému spoločnosti, podporí vznik školiacich programov pre učiteľov, zameraných na využitie médií a nových komunikačných technológií vo vyučovacom procese.

6.3 Obnova pamiatok a ochrana kultúrneho dedičstva

Vláda SR sa zaväzuje vytvárať podmienky na trvalé zachovanie pamiatkových hodnôt, ochranu pamiatkových území a národných kultúrnych pamiatok. Za súčasť národného kultúrneho dedičstva považuje aj kultúrne diela a tradície, vytvorené Slováckmi žijúcimi v zahraničí.

Dôraz položí predovšetkým na obnovu a reštaurovanie národných kultúrnych pamiatok a ich využívanie pre rozvoj cestovného ruchu. Zameria sa pritom na lokality s celoslovenským významom ako sú súčasné lokality svetového dedičstva, hradné múzeá s vysokou návštevnosťou a mestské pamiatkové rezervácie.

Prostriedky na ochranu a obnovu pamiatkového fondu vláda SR zabezpečí prostredníctvom účelovej pomoci štátu, ako aj viac zdrojového financovania, najmä zo štrukturálnych fondov EÚ.

Za významný predpoklad ochrany kultúrneho dedičstva vláda SR považuje schválenie Stratégie rozvoja slovenského knihovníctva, múzeí a galérií.

Vláda SR posúdi účinnosť existujúcich predpisov v oblasti predaja, vývozu a dovozu starožitností a predmetov vysokej umeleckej hodnoty. V súvislosti s možnosťou návratu diel múzejnej a galerijnej hodnoty, ktoré majú svoj pôvod na Slovensku, vláda SR vytvorí finančnú rezervu, z ktorej by bolo možné zakúpiť na dražbách v zahraničí slovaciká do štátnych zbierok.

Vláda SR prijme zákonné legislatívne opatrenie, ktoré formou štátnej garancie umožní dovážať na Slovensko zbierky vysokej umeleckej hodnoty s cieľom realizácie výstavných projektov európskeho formátu.

6.4 Miestna a menšinová kultúra

Vláda SR si uvedomuje, že ciele kultúrnej politiky nie je možné dosiahnuť bez podpory a rozvoja miestnej a menšinovej kultúry. Preto zintenzívni dialóg s územnou a miestnou samosprávou a ich organizáciami o otázkach kultúry a adresnej podpory kultúrnych aktivít občanov na miestnej a regionálnej úrovni. Bude podporovať metodickú a konzultačnú pomoc kultúrnym inštitúciám zo strany príslušných odborných pracovísk v pôsobnosti Ministerstva kultúry SR.

Vláda SR bude prostredníctvom grantového systému zabezpečovať podporu kultúry národnostných menšín a etnických skupín a znevýhodnených skupín obyvateľstva. Súčasne podporí aj rozvoj slovenskej kultúry na jazykovo zmiešaných územiach.

6.5 Umenie a národné kultúrne inštitúcie

Vláda SR pokladá za jednu zo svojich priorít rozvoj pôvodnej literárnej, divadelnej, filmovej, televíznej, rozhlasovej, hudobnej a výtvarnej tvorby. Preto podporí nielen vznik nových umeleckých diel, ale aj ich dôstojnú prezentáciu na prestížnych festivaloch a prehliadkach, ako aj na pôde slovenských inštitútov v zahraničí.

Pozornosť vlády SR sa v priebehu celého funkčného obdobia zameria na pomoc pri riešení problémov národných kultúrnych inštitúcií ako je Slovenské národné divadlo, Slovenská národná galéria, Slovenská filharmónia, Slovenské národné múzeum, Slovenská národná knižnica a takisto Matica Slovenská. Vlode SR záleží nielen na rekonštrukcii a modernizácii priestorov, v ktorých inštitúcie celoslovenského významu pôsobia, ale aj na celkovej stabilizácii a skvalitňovaní ich ďalšieho pôsobenia.

6.6 Cirkvi a náboženské spoločnosti

Vláda SR považuje za dôležité udržiavať harmonické vzťahy štátu s cirkvami a náboženskými spoločnosťami. Deklaruje záujem rozvíjať partnerský dialóg s ich predstaviteľmi vo všetkých oblastiach, kde sa angažujú pri riešení celospoločenských problémov a podporí sociálne, kultúrne, vzdelávacie a iné verejnoprospešné aktivity cirkví a náboženských spoločností.

Vláda SR rešpektuje platný legislatívny rámec pôsobenia cirkví a náboženských spoločností a je pripravená plniť z neho vyplývajúce záväzky.

7. Demokracia a právny štát

7.1 Demokratický štát

Vláda v snahe rozvíjať multietnický a multikultúrny charakter spoločnosti občanov Slovenskej republiky bude permanentne bojovať proti všetkým formám rasovej, etnickej, náboženskej a politickej neznášanlivosti. Vláda sa zaväzuje viesť permanentný zápas proti diskriminácii, rasizmu, antisemitizmu, xenofóbii, extrémnemu nacionalizmu a šovinizmu a za propagáciu pravdy o holokauste. Vláda bude vo vzťahu k národnostným menšinám postupovať v duchu schválenej dikcie Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov a vytvorí podmienky na zriadenie Úradu pre menšiny v SR.

Vláda bude formovať demokratické prostredie pre slobodu myslenia, svedomia a náboženského vyznania. Bude rešpektovať postavenie a úlohy cirkví, náboženských spoločností a ďalších spoločenstiev a občanov bez náboženského vyznania na princípe rovnoprávnosti a uchovávaní plurality.

Vláda zaručuje všetkým občanom, bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, etnický alebo sociálny pôvod, majetok, rod, alebo iné postavenie, že bude rešpektovať všetky základné ľudské práva a slobody, medzi ktoré patrí aj právo človeka, občana slobodne rozhodovať o svojej etnickej identite. Súčasne však zdôrazňuje, že svojimi rozhodnutiami nebude z týchto dôvodov nikoho ani poškodzovať, ani zvýhodňovať, alebo znevýhodňovať.

Vláda sa zaväzuje k takým postupným zmenám volebného zákona, ktoré odstránia niektoré existujúce deformácie spôsobené predchádzajúcou vládou a nastolia väčšiu zodpovednosť poslanca k občanovi.

Vláda SR považuje tretí sektor za dôležitý spoločenský pilier a súčasť slobodnej občianskej spoločnosti. Uvedomujúc si dôležitosť rozvoja občianskej spoločnosti bude viesť partnerský dialóg s jednotlivými zložkami a platformami občianskej spoločnosti za účelom neustáleho vytvárania kvalitného ekonomického a právneho prostredia.

Vláda naďalej považuje riešenie rómskej problematiky za svoju prioritu. Na jej realizáciu bude podporovať všetky rozvojové programy s cieľom zlepšovať život Rómov a integráciu rómskej komunity do spoločnosti pri efektívnom a cielenom využívaní finančných zdrojov do oblasti vzdelávania, kultúry, zdravotnej a sociálnej starostlivosti, infraštruktúry a bývania.

Vláda pripraví pokračovanie stratégie riešenia situácie rómskej národnostnej menšiny a v záujme účinnejšej efektívnosti realizácie jednotlivých zámerov dobuduje odborné a špecifické kapacity priamo v regiónoch, kde žijú občania rómskej národnosti vo výraznejšom počte. Vláda bude vytvárať podmienky pre skutočnú integráciu a inklúziu rómskeho etnika s cieľom pozdvihnúť jeho životnú úroveň, a to na báze najširšieho konsenzu na jednej strane a politickej vôle na strane druhej.

Vláda považuje Slovákov žijúcich v zahraničí za integrálnu súčasť slovenského národa, ich život a dejiny za súčasť národných dejín a ich kultúru za súčasť národného kultúrneho dedičstva. V súlade s Ústavou Slovenskej republiky bude vláda podporovať identitu a kultúrny život slovenských komunít v zahraničí s cieľom uchovať a rozvíjať ich národné povedomie. Vláda vyjadruje svoju pripravenosť prostredníctvom Úradu pre Slovákov v zahraničí riešiť požiadavky a potreby slovenských menšín a komunít vo svete v oblasti vzdelávania, vedy, výskumu, informácií a médií.

7.2 Spravodlivosť

Justícia, legislatíva a väzenstvo

Vláda považuje súdnu moc a zabezpečenie jej kvalifikovaného výkonu za jednu zo svojich hlavných priorít. Rešpektuje skutočnosť, že nezávislá a nestranná justícia je neoddeliteľnou súčasťou demokratického a právneho štátu a bude vytvárať podmienky na zefektívnenie a skvalitňovanie súdneho konania a rozhodovania bez zbytočných prietáhov.

V záujme dosiahnutia týchto zámerov vláda vytvorí podmienky pre naplnenie záruk sudcovskej nezávislosti, ktorá je základom pre nestranné konanie a rozhodovanie, zároveň však bude na jednej strane zvyšovať náročnosť na kvalitu a rýchlosť súdneho konania a rozhodovania a na strane druhej zachová sociálne istoty sudcov s cieľom maximálne stabilizovať ich spoločenské postavenie.

Druhým pólom záruk nezávislosti sudcov bude zvyšovanie nárokov aj na občiansku bezúhonnosť a etické správanie sa sudcov aj mimo pracoviska s tým, že v prípadoch zavineného porušenia týchto kritérií bude vyvolaná ich zákonná zodpovednosť.

Pre sústavné zvyšovanie kompetentnosti sudcov, ale aj prokurátorov, vytvorí podmienky pre dobudovanie Justičnej akadémie Slovenska tak, aby zodpovedala požiadavkám moderného vzdelávacieho zariadenia pre rezorty spravodlivosti a prokuratúry.

Vláda sa dôrazne zasadí za potláčanie korupcie, pričom boj proti nej pokladá aj za súčasť posilnenia nezávislosti justície.

Justícia

Vláda zabezpečí vyhodnotenie stavu slovenskej justície z pohľadu vymožitelnosti práva a plynulosti súdneho konania, vykonanie analýzy reštančných vecí na súdoch a posúdenie dôvodov zistených prietáhov v konaní, vrátane vyhotovovania súdnych rozhodnutí, nevylučujúc vyvodenie zákonnej zodpovednosti proti osobám, ktoré neprímerane prietahy zavínili. Následne pripraví súbor zásadných organizačných, systémových a materiálnych opatrení na zamedzenie opakovania zistených nedostatkov, vrátane zvýšenia počtu sudcov na nevyhnutnú dobu a pre každého sudcu sprístupnenie zásadných rozhodnutí Súdneho dvora Európskych spoločenstiev a Európskeho súdu pre ľudské práva v slovenskom jazyku.

Vláda SR vykoná potrebné opatrenia na postupné materiálne osamostatnenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky od ministerstva spravodlivosti. Stanoví systém a postup, ktorý vráti najvyššiemu súdu účel a význam jeho konštituovania a zaradenia v systéme súdov Slovenskej republiky a preskúma možnosti vytvorenia samostatného Najvyššieho správneho súdu s tým, že správnu agendu na prvom a druhom stupni by naďalej vybavovali okresné a krajské sudy. Prijme opatrenia na to, aby vecná príslušnosť súdu začínala na okresnom súde ako súde skutkovej inštitúcie, krajský súd sa stal odvolacím súdom a najvyšší súd súdom dovolacím, zjednocujúcim a zovšeobecňujúcim interpretačnú a aplikačnú prax súdov nižších stupňov.

Dôsledne prehodnotí reformu organizačnej štruktúry súdov vrátane odôvodnenosti zrušenia niektorých okresných súdov, ktoré spôsobilo občanom zvýšené finančné výdavky, aj sťaženie komunikácie s príslušným súdom, teda sťaženie prístupu k spravodlivosti. Bude vykonaná aj analýza radikálneho zvýšenia súdnych poplatkov v predchádzajúcom období,

ktoré útočí na ústavnú zásadu „...každý sa môže domáhať svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...“ a vytvára stav, že spravodlivosti sa môže dovoliť iba ten, kto má peniaze. Preto vláda počas celého volebného obdobia nielenže nepristúpi k zvyšovaniu súdnych poplatkov, ale naopak, tam, kde to bude efektívne, pristúpi k ich zníženiu (napr. v konaní na ochranu osobnosti).

Vláda vytvorí podmienky na zvyšovanie objektívnej informovanosti o súdnych konaniach a rozhodnutiach, kontrolu výkonu súdnictva verejnosťou vytváraním podmienok na postupné uverejňovanie rozsudkov súdov všetkých stupňov, ako aj zverejňovanie zoznamov súdnych pojednávaní a vyhlasovania rozsudkov na internete. Tým zároveň prispeje k predvídateľnosti poskytnutia práva a spravodlivosti – s ambíciou pozitívne ovplyvňovať úroveň právneho vedomia občanov, aj úroveň právneho prostredia, t. j. úcty k právu a rešpektovaniu princípu právneho štátu, vrátane ústavného princípu prezumpcie nevinoty.

Vláda bude podporovať zachovanie nezávislého postavenia verejného ochrancu práv (ombudsmana), aj postavenie Súdnej rady SR a navrhne rozšírenie ich právomocí tak, aby boli ombudsman aj Súdna rada oprávnení podať na Ústavný súd SR návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov.

Vláda zachová doterajšiu podobu a postavenie prokuratúry, vrátane zachovania sociálnych istôt prokurátorov.

Podporí orientáciu súdov a prokuratúr na čo najširšie využívanie zákonných odklonov pre meritórne a spravodlivé vybavenie vecí od procesne a tým aj časovo a finančne náročného kontradiktórneho súdneho konania.

Vláda bude presadzovať využívanie alternatívnych trestov vykonávaných na slobode, ktoré významnou mierou odbreňujú verejný rozpočet od výdavkov na väznenstvo.

Vláda vytvorí podmienky na vykonanie podrobnej analýzy činnosti a vyhodnotí činnosť špeciálnych právnych nástrojov a inštitúcií v boji proti najzávažnejšej ekonomickej kriminalite a korupcii najmä z hľadiska finančnej a materiálnej nákladovosti, pracovnej zaťaženia, efektívnosti a vecnej opodstatnenosti. Navrhne opatrenia, ktoré zabránia diskriminácii v sudcovskom a prokurátorskom stave a pre budúcnosť vylúčia politické zasahovanie do práce orgánov ochrany práva.

Správa súdov a súdni úradníci

Zvýšenú pozornosť bude vláda venovať otázkam zefektívnenia výkonu správy súdov, vrátane ustanovenia do riadiacich funkcií, s koncentrovaním sa na postupné dobudovanie moderne vybavených pracovísk súdov, ktoré poskytnú potrebné podmienky pre výkon súdnictva v oblasti materiálneho vybavenia súdov, fungujúceho systému informačných technológií, metód zhromažďovania a prenosu údajov a informácií potrebných na zabezpečenie chodu súdov a nakladanie s nimi. Vyhodnotí možnosti vylepšovania vybavenia ďalších pojednávacích miestností technickým zariadením umožňujúcim nahrávanie a elektronický podpis úkonov v súdnom konaní s cieľom napomôcť zrýchleniu kontradiktórneho súdneho pojednávania, ako aj na vytvorenie trvalého informačného systému zameraného na sledovanie reštančných vecí na súdoch všetkých stupňov.

Vláda vytvorí podmienky na vyhodnotenie systému a činnosti vyšších súdnych úradníkov a prijme opatrenia na sfunkčnenie a skvalitnenie ich činnosti aj činnosti probačných a mediačných úradníkov so zámerom, aby efektívnejšie prispievali k výkonu súdnictva v rozsahu upravenom zákonmi.

Legislatíva

Vláda prispôsobí svoj legislatívny program najmä prioritám vládneho programu s cieľom znížiť počet vládnych legislatívnych návrhov a zvýšiť ich kvalitu. Legislatíva musí výrazne prispieť k právnej istote a právnej stabilite a zníženiu prieťahov v súdnom konaní, bezproblémovej aplikácii práva, nie však s možnosťou rozmanitej interpretácie. Pokiaľ ľudia majú poznať právo, nemôže sa každú chvíľu a v krátkom čase právo meniť.

Vláda vylúči rezortný záujmový a unáhlený prístup k príprave zákonov a nastávajúce obdobie racionálne využije na prípravu primárne takých zákonov, ktoré sú nevyhnutné z hľadiska členstva v EÚ. Predloží návrhy najdôležitejších zákonov na verejnú diskusiu a podporí prijímanie zákonov v skrátenom legislatívnom procese výlučne v prípadoch splnenia zákonných podmienok na takýto postup.

Vláda zabezpečí analýzu súčasného systému a obsahu právneho poriadku Slovenskej republiky, predovšetkým v oblasti občiansko-právnej, obchodnej, správnej a trestnej a na základe zisteného stavu predloží do legislatívneho procesu zmeny predovšetkým tých zákonov, ktoré sú v protiklade s požiadavkou efektivity výkonu spravodlivosti. V rámci tejto aktivity vytvorí podmienky na vyhodnotenie poznatkov súdov, prokuratúr a polície z interpretačnej a aplikačnej praxe pokiaľ sa týkajú ustanovení trestných kódexov účinných od 1. januára 2006 a v prípade potreby prednostne navrhne konkrétne legislatívne zmeny v Trestnom zákone i Trestnom poriadku tak, aby lepšie a viac napomáhali zrýchleniu a zjednodušeniu trestného procesu, ako aj odstráneniu možností rôzneho výkladu paragrafovaných noriem týchto zákonov.

Vláda vykoná analýzu účinnosti doterajšieho systému bezplatnej právnej pomoci a podľa jej výsledkov prijme opatrenia na zdokonalenie takejto právnej pomoci pre chudobných s cieľom vytvoriť právnu rovnosť medzi občanmi a podporí všetky možnosti mimosúdneho riešenia sporov.

Vláda preskúma možnosti a dopady vytvorenia takých legislatívnych podmienok, aby Ústavný súd SR mohol v rámci konania o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 Ústavy SR, ako aj v rámci iných konaní, rozhodovať aj o súlade právnych predpisov a na základe výsledkov analýzy navrhne riešenie.

Väzenstvo

Vláda bude vytvárať materiálne podmienky pre výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody s dôrazom na prehlbovanie humanizácie ich výkonu, vrátane vytvárania moderného a efektívneho systému výkonu väzby porovnateľného s európskym štandardom, ktorý rešpektuje príslušné medzinárodné konvencie a súčasne zohľadňuje kultúrne a spoločenské špecifiká Slovenska. Bude venovať sústavnú pozornosť zamestnávaniu odsúdených so zameraním na vytváranie pracovísk v ústavoch Zboru väzenskej a justičnej stráže tak, aby sa prehlbovali pracovné návyky u odsúdených a súčasne sa zabezpečovalo plnenie príjmovej časti rozpočtu Zboru väzenskej a justičnej stráže. Vyvinie aktivity zamerané na zainteresovanie štátnych, dobrovoľných a charitatívnych organizácií do postpenitenciárnej starostlivosti, na dobudovanie efektívneho bezpečnostného systému, zaručujúceho ochranu objektov Zboru väzenskej a justičnej stráže, súdov a prokuratúr, ako aj na zachovanie sociálnych istôt príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže SR.

Osobitnú starostlivosť bude vláda venovať mladistvým obvineným a odsúdeným. Bude presadzovať aktivizáciu špeciálneho režimu pre tieto osoby s dôrazom na jeho výchovno-pracovný charakter a s orientáciou na prevenciu opätovnej trestnej činnosti.

Vláda bude v rámci zamestnanosti osôb odsúdených na trest odňatia slobody presadzovať, aby väzenské pracoviská aktívnejšie participovali na realizácii vhodných štátnych zákaziek.

7.3 Vnútorný poriadok a bezpečnosť

Vnútorný poriadok a bezpečnosť sú dôležité atribúty, ktoré si musí každý demokratický, právny a konsolidovaný štát chrániť. Vláda SR si to nielen uvedomuje, ale považuje za mimoriadne dôležité presvedčať svojimi činmi občanov Slovenskej republiky o schopnosti štátu budovať usporiadanú spoločnosť, v ktorej bude nezákonnosť nahrádzaná dodržiavaním zákona a v ktorej budú chránené životy, zdravie, majetok, práva a slobody občanov. V reálnom živote je to najmä bezpečnosť a ochrana pred zločinnosťou všetkého druhu, kriminálnymi živlami i páchatelmi drobnej kriminality, výrobcami i distribútormi drog, osobami, ktoré ohrozujú mravnú výchovu maloletých, porušovateľmi verejného poriadku, agresívnymi a nedisciplinovanými vodičmi v cestnej premávke. Vláda SR sa zaväzuje, že urobí maximum pre bezpečie a ochranu občanov a ich rodín, pokojný život v obciach a mestách, pre ich nerušenú prácu a odpočinok.

Vláda SR prijme nový program boja so zločinnosťou. Program bude odrážať zmeny vo vývoji a štruktúre zločinnosti, nové podmienky a možnosti boja so zločinnosťou v období členstva Slovenskej republiky v európskych a transatlantických štruktúrach, kvalitatívne zmeny v trestnoprávných predpisoch, vo formách a metódach odhaľovania a objasňovania kriminality, ako aj v uplatňovaných prostriedkoch a postupoch polície.

Vláda SR bude každoročne hodnotiť spôsobilosť rozhodujúcich orgánov štátu včas a účinne reagovať na hrozbu možného teroristického útoku a na následky takéhoto útoku. V kontexte s úlohami Národného akčného plánu boja proti terorizmu prijme nevyhnutné opatrenia na zlepšenie pripravenosti štátu predvídať a odvracať hrozbu teroristického útoku a odstraňovať jeho následky. Vláda SR pripraví návrh zákona o boji s terorizmom. Vytvorí vhodné mechanizmy pre zlepšenie koordinácie, spolupráce a súčinnosti medzi spravodajskými službami, políciou a ďalšími relevantnými orgánmi. V boji s terorizmom a organizovaným zločinom plnia dôležité úlohy špecializované útvary a zložky. Vláda SR bude i naďalej podporovať ich činnosť.

Vláda SR sprísni postup proti extrémizmu. Nebude tolerovať žiadne protizákonné aktivity členov a prívržencov extrémistických skupín a hnutí a rozhodne bude konať tam, kde bude ohrozený pokoj a poriadok, práva a slobody osôb z dôvodu ich národnostnej, rasovej, či inej odlišnosti. Pripraví návrh zákona o boji proti extrémizmu porovnateľný s právnou úpravou boja proti tomuto negatívnemu javu v demokratických štátoch Európy. Vytvorí podmienky na personálne i finančné posilnenie bezpečnostných štruktúr boja s týmto negatívnym javom.

Vláda SR si je dobre vedomá toho, že závažná ekonomická kriminalita a korupcia ohrozuje základné princípy sociálne orientovaného, ekonomicky prosperujúceho, stabilného, právneho a vo svete uznávaného štátu. Urobí nevyhnutné kroky na zvýšenie úspešnosti práce orgánov, ktoré sa zúčastňujú na odhaľovaní a objasňovaní tejto trestnej činnosti. Vyhodnotí účinnosť špeciálnych právnych nástrojov a inštitúcií v boji proti najzávažnejšej ekonomickej kriminalite a korupcii. Vláda SR nedopustí politické ovplyvňovanie ich činnosti. Vyvinie maximálne úsilie, aby nadobudol účinnosť zákon o preukazovaní pôvodu majetku a aby sa jeho mechanizmy čo najskôr začali v praxi uplatňovať. V záujme efektívneho boja s korupciou vláda SR podnikne kroky na prijatie legislatívnych a technických podmienok

potrebných na skrátenie času od odhalenia a objasnenia protiprávneho konania po jeho potrestanie. Znižovaním byrokracie, skvalitnením legislatívy v oblasti verejnej správy a správneho konania bude vytvárať podmienky na obmedzovanie priestoru pre korupciu.

Vláda SR v oblasti protidrogovej politiky štátu bude vychádzať z konvencií OSN, osobitného Valného zhromaždenia OSN v roku 1998 a Európskej stratégie boja proti drogám na roky 2005 – 2012 a Európskeho akčného plánu na roky 2005 – 2008.

Vláda SR vytvorí priestor pre účinnejšie reagovanie na prejavy ekologickej kriminality a na požiadavky súvisiace s ochranou strategických objektov v Slovenskej republike.

Vláda SR pokladá prevenciu kriminality za základ trestnej politiky štátu. Pripraví novú stratégiu prevencie kriminality a zavŕši legislatívny proces zabezpečenia prevencie prijatím návrhu zákona o prevencii kriminality. Bude venovať zvýšenú pozornosť sociálnej prevencii ako výrazu starostlivosti o najviac ohrozené skupiny obyvateľstva (deti a mladiství, starší ľudia, týrané a zneužívané ženy). Prijme systém finančného zabezpečenia programov prevencie a pričíní sa o to, aby sa prevencia kriminality stala záležitosťou celospoločenskou.

Do popredia záujmu celého trestného systému vláda SR kladie starostlivosť o obeť trestných činov. Vláda SR rozšíri a spresní podmienky odškodňovania obetí trestných činov štátom.

Vláda SR zabezpečí vypracovanie a schváli národnú stratégiu riadenia a ochrany hranice Slovenskej republiky po vstupe do Schengenského priestoru. Zabezpečí dobudovanie ochrany štátnej hranice s Ukrajinou na hranicu schengenského typu.

Vláda SR rešpektuje úlohy a postavenie obecnej polície. Vyhodnotí poznatky a skúsenosti z uplatňovania zákona o obecnej polícii a navrhne aktuálne zmeny platnej právnej úpravy.

Vláda SR bude dôrazne presadzovať uplatňovanie osvedčených i nových preventívnych opatrení v záujme bezpečnosti a plynulosti premávky na pozemných komunikáciách, ale aj prísne postihy v prípadoch závažného porušenia pravidiel cestnej premávky. Urobí potrebné kroky k tomu, aby sa Slovenská republika priblížila k cieľu vytýčenému Európskou komisiou znížiť do roku 2010 počet usmrtených pri dopravných nehodách na polovicu.

V oblasti vydávania osobných dokladov formátu EÚ vláda SR splní záväzky, ktoré Slovenská republika prijala. Systém vydávania osobných dokladov musí vychádzať v ústrety občanom a nesmie viesť k neefektívnemu vynakladaniu rozpočtových prostriedkov.

Vláda SR prijme ďalšie potrebné opatrenia na premenu Policajného zboru na moderný, racionálne usporiadaný, funkčný a akcieschopný ozbrojený bezpečnostný zbor, garantujúci práva, istoty a bezpečnosť občanov Slovenskej republiky. Medzi priority vlády SR bude patriť dosiahnutie plnej kompatibility a schopnosti štruktúr Policajného zboru kooperovať s európskymi policajnými zbormi, zlepšenie pripravenosti polície bojovať s korupciou, organizovaným zločinom a drogovou kriminalitou, zrýchlenie a zefektívnenie procesu skráteného vyšetrovania a vyšetrovania, zvýšenie spoľahlivosti pri poskytovaní služieb občanom a prehĺbenie dôveryhodnosti polície. Dominantným prvkom v priamom výkone služby sa musí stať vzťah medzi slušným občanom a slušným policajtom budovaný na princípoch rešpektovania osobnosti, základných práv a tolerancie. Súčasne však treba posilniť postavenie policajta a zvýšiť jeho právnu ochranu vo vzťahu medzi policajtom a osobou porušujúcou zákon.

Vláda SR bude dbať o to, aby riadiace orgány Policajného zboru venovali väčšiu pozornosť špecifikám bezpečnostnej situácie a podmienkam práce jednotlivých okresných riaditeľstiev Policajného zboru. Oprávnené požiadavky a potreby, vychádzajúce z vlastných analýz a projektov okresných riaditeľstiev Policajného zboru, treba starostlivo posudzovať pri prijímaní riadiacich rozhodnutí. Pozornosť sústredí i na optimalizáciu riadiacich vzťahov v

rezorte, najmä na postavenie prezídia Policajného zboru v štruktúre ministerstva a v riadení Policajného zboru. Bude potrebné vykonať korekciu nesprávnych rozhodnutí v oblasti administratívnych, personálnych a organizačných štruktúr Policajného zboru, vrátane dislokácie a územnej pôsobnosti základných útvarov Policajného zboru.

Vláda SR bude dbať o to, aby v oblasti rozvoja ľudských zdrojov v rezorte ministerstva vnútra bol kladený dôraz na kvalitu ľudského činiteľa, na jeho odbornú a profesionálnu pripravenosť. Za závažnú chybu považuje neuvážené praktiky minulosti, keď sa rezort ľahkovážne zbavoval skúsených odborníkov s dlhoročnou policajnou praxou. Vláda SR podporí progresívne zmeny v rezortnej vzdelávacej sústave Policajného zboru v záujme skvalitnenia systému riadenia policajných škôl, zlepšenia ich materiálno-technického vybavenia, stabilizácie pedagogického zboru a užšieho prepojenia policajných škôl s výkonom policajnej služby. Súčasťou starostlivosti o rozvoj ľudského činiteľa sa musí stať aj dotvorenie systému psychologickú starostlivosti o príslušníkov Policajného zboru.

Sociálny systém policajtov si zasluhuje osobitné postavenie. Vláda SR chce zefektívnením tohto systému nielen zachovať, ale ďalej prehĺbiť sociálne istoty policajtov, stabilizovať ich postavenie v spoločnosti a posilniť spoločenskú prestíž tohto povolania. Uvedomuje si, že je potrebné prehodnotiť systém odmeňovania policajtov, ktorému bude predchádzať zavedenie ich kariérneho postupu.

Vláda SR bude požadovať reštrukturalizáciu výdavkov rozpočtu ministerstva vnútra tak, aby bol primárne a dostatočne finančne, personálne a materiálno-technicky zabezpečený výkon služby Policajného zboru, osobitne na stupni okresu. Skvalitniť bude treba proces verejného obstarávania v rezorte. Musí byť zabezpečovaný efektívne, transparentne, v súlade so zákonom a s vysokou odbornosťou.

Vláda SR bude usilovať o väčší objem finančných prostriedkov na činnosť Hasičského a záchranného zboru. Využije na to reštrukturalizáciu použitia prostriedkov z odvodov z povinného zmluvného poistenia, resp. prípadnú možnosť v oblasti zvýšenia odvodu komerčných poisťovní z tohto poistenia. Je to v záujme dosiahnutia vyššej úrovne protipožiarneho opatrení a záchranných činností, aby tieto boli poskytované s relatívne rovnakou kvalitou, efektívne, nepretržite a včas na území celej republiky. Za osobitne závažný stav, riešenie ktorého nemožno odkladať, považuje vláda SR nedostatočnú pripravenosť štátu reagovať dôsledne a efektívne na prírodné katastrofy, predovšetkým povodne a zanedbanosť preventívnych krokov. Vláda SR zabezpečí v tomto smere úzku spoluprácu príslušných zložiek rezortov vnútra, obrany a životného prostredia. Obnovou a modernizáciou hasičskej techniky chce vláda SR postupne dosiahnuť úroveň technického stavu a vekového priemeru približujúcu sa vyspelým krajinám Európskej únie. Vláda SR si je vedomá toho, že pre ochranu života, zdravia a majetku občanov je potrebné vytvoriť podmienky na zásadné zlepšenie sociálneho zabezpečenia a mzdového ohodnotenia príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, porovnateľné s inými bezpečnostnými zložkami štátu.

Vláda SR bude ďalej zdokonaľovať systém civilnej ochrany obyvateľstva. Pripraví novú koncepciu organizácie a rozvoja civilnej ochrany, ktorá určí jej ďalšie smerovanie v časovom horizonte do roku 2015. Kapacity a štruktúry civilnej ochrany musia byť pripravené na operatívnu reakciu, pružné analyzovanie a vyhodnocovanie miery ohrozenia, včasné a neskreslené vyzušovanie a varovanie obyvateľstva a podnikanie účinných krokov na ochranu obyvateľov v prípadoch živelnej pohromy, havárie či inej mimoriadnej udalosti. Vláda SR bude pokračovať v modernizácii varovnej a vyzušovacej siete civilnej ochrany.

Za dôležitú úlohu pokladá vláda SR dobudovanie integrovaného záchranného systému. Ide najmä o dobudovanie komunikačnej a informačnej infraštruktúry a realizovanie zámerov ďalšieho rozvoja integrovaného záchranného systému do roku 2010.

Vláda SR uskutoční ďalšie opatrenia na zjednocovanie národných migračných politík. Pripraví podmienky na vytvorenie Imigračného a naturalizačného úradu Slovenskej republiky.

7.4 Verejná správa

Vláda SR vykoná potrebné kroky smerujúce k modernizácii verejnej správy, predovšetkým jej ekonomizáciou a informatizáciou. Zlepší systém jej riadenia a verejnej kontroly. Bude podporovať využívanie iniciatívy občanov a občianskych združení v miestnom verejnom živote. Bude usilovať o to, aby orgány štátnej správy a orgány územnej samosprávy svojou činnosťou uľahčovali život občanom, ako aj právnickým osobám. Na tento účel považuje za potrebné vykonať analýzu vývoja a súčasného stavu verejnej správy s cieľom postupne riešiť otvorené problémy a dosiahnuť tak vyššiu efektívnosť administratívnych a vecných služieb poskytovaných jej štruktúrami na jednotlivých úrovniach. Analýza posúdi aj možnosti zredukovania organizačnej členitosti a personálnej náročnosti krajských štruktúr štátnej správy, ako aj možnosti prenesenia niektorých ďalších kompetencií v zabezpečovaní verejných služieb na orgány územnej samosprávy. V čo najkratšom termíne vláda SR zruší krajské úrady, ktorých kompetencie prejdú na územnú samosprávu. Vykonané opatrenia by mali zároveň zlepšiť výkon koordinačných úloh štátu v zabezpečovaní sociálno-ekonomického rozvoja v území a pri riešení krízových situácií.

Pri riešení závažných úloh v oblasti verejnej správy bude vláda SR úzko spolupracovať s reprezentatívnymi združeniami obcí a miest, osobitne so Združením miest a obcí Slovenska, ako aj s vyššími územnými celkami.

Vláda SR posúdi efektívnosť a administratívne usporiadanie štátu, nakoľko súčasné usporiadanie nezodpovedá územným obvodom pôsobnosti prvostupňových orgánov miestnej štátnej správy, s cieľom pripraviť návrhy na riešenie v ďalšom volebnom období.

Vzhľadom na dosiahnutý stupeň úrovne územnej samosprávy urobí vláda SR ďalšie kroky k prístupiu Slovenskej republiky k ostatným článkom Európskej charty miestnej samosprávy.

Vláda SR zabezpečí vykonanie odborného auditu legislatívy súvisiacej s verejnou správou a konania pred orgánmi verejnej správy tak, aby bol v maximálnej miere znížený rozsah znepríjemňovania života občana byrokraciou. V tejto súvislosti vláda SR posúdi potrebu prijatia zákona proti šikanovaniu občanov.

Vláda SR sa zasadí o úpravu pravidiel rozhodovacej činnosti orgánov verejnej správy, ktorým štát zveril rozhodovanie o právach a povinnostiach občanov i právnických osôb. Nimi sa má prehĺbiť právna istota a racionalita tohto procesu, najmä odstránením prieťahov v konaní.

Vláda SR prijme úpravu pravidiel udeľovania štátneho občianstva cudzincom s cieľom dôkladnejšieho preverovania žiadateľov o občianstvo.

V oblasti rozvíjania spoločenských vzťahov bude vláda SR dbať, aby ústavné princípy združovania občanov utvárali lepšie podmienky pre ich záujmy v spoločenskom živote, ale na druhej strane, aby ich nedodržiavaním nedochádzalo k obchádzaniu práva na iné ciele, než ustanovené zákonom.

8. Obrana štátu

Slovenská republika je z politického a bezpečnostného hľadiska neoddeliteľnou súčasťou euroatlantického priestoru. Individuálne, alebo so spojencami a medzinárodnými organizáciami bude chrániť a brániť bezpečnosť a ľudské práva, suverenitu, slobodu, demokraciu a právny štát.

Vstupom do NATO sa SR stala súčasťou kolektívnej obrany, ako aj spolugarantom bezpečnosti spojencov. Prijatím za člena EÚ získala ďalšie záruky politickej a ekonomickej stability a možnosť aktívne sa podieľať na formovaní a realizácii európskej bezpečnostnej a obrannej politiky. Obhajoba a presadzovanie bezpečnostných záujmov SR budú aj naďalej realizované v širšom geopolitickom kontexte.

Vláda SR bude vytvárať predpoklady pre formovanie takého obranného potenciálu štátu, ktorý umožní reagovať na situácie ohrozujúce bezpečnosť občanov, štátu a spojencov a preventívne eliminovať vznikajúce hrozby, vrátane eliminácie hrozieb mimo územia SR. Bude sa usilovať o to, aby SR do konca roku 2010 primerane prispievala k obranným schopnostiam kolektívnej obrany NATO a vojenským spôsobilostiam EÚ s cieľom plnohodnotného príspevku v ďalšom období. Zabezpečí aktívnu účasť v silách rýchlej reakcie NATO a EÚ a na operáciách medzinárodného krízového manažmentu. Na to využije ako nástroje Ciele síl Severoatlantickej aliancie a Hlavné ciele EÚ, ktoré v súlade s povahou moderných hrozieb kladú dôraz na: obranyschopnosť a vnútornú bezpečnosť štátu, schopnosť nasadiť sily aj mimo územia SR, schopnosť podieľať sa na niekoľkých operáciách súbežne a schopnosť pružne prispôbiť typ misie meniacej sa bezpečnostnej situácii.

Vláda SR zvýši účinnosť riadenia a efektívnosť využívania obranného potenciálu štátu, zabezpečí dostatočne rýchle rozhodnutia v rámci medzinárodného krízového manažmentu NATO, EÚ a OSN a zdokonalí právny rámec pre činnosť orgánov verejnej moci na úseku zaručenia obranyschopnosti SR. Vláda SR bude naďalej rozvíjať systém civilného riadenia ozbrojených síl tak, aby bola transparentne definovaná politická a vojensko-odborná zodpovednosť za zabezpečenie obrany štátu.

Vláda SR zintenzívni úsilie pri presadzovaní komplexnosti a efektívnosti obrany, vytvorí predpoklady pre zdokonalenie systému riadenia obrany, okrem iného aj aktualizáciou Dlhodobého plánu rozvoja Ministerstva obrany SR 2015. Zabezpečí rozvoj požadovaných spôsobilostí ozbrojených síl s dôrazom na ich nasaditeľnosť a udržateľnosť. Ďalší rozvoj ozbrojených síl vláda SR podporí transformáciou s nimi súvisiacich výkonných a podporných prvkov obranného systému štátu.

Vláda SR vytvorí integrovaný bezpečnostný systém riadiaci a koordinujúci všetky organizácie a inštitúcie determinujúce obranu štátu.

Vláda SR bude zvyšovať úroveň použiteľnosti a operačnej pripravenosti ozbrojených síl. Zabezpečí transparentnosť, efektívnosť a hospodárnosť vo využívaní finančných prostriedkov. V obrannom plánovaní bude dôsledne rešpektovať priority rozvoja rezortu obrany.

Vláda SR vyhodnotí zapojenie ozbrojených síl do operácií medzinárodného krízového manažmentu, vrátane operácie Iracká sloboda. Do budúcnosti vláda SR zabezpečí, aby súčasťou rozhodnutia o vyslaní jednotiek bol aj jasne definovaný mandát obsahujúci kritériá ich zotrvania alebo prípadného odsunu.

Vláda SR na základe dialógu so zúčastnenými partnermi a irackou vládou predloží jasný a časovo prijateľný harmonogram stiahnutia vojenskej jednotky z Iraku. Vláda SR je pripravená podieľať sa na plnení iných úloh pri zabezpečovaní stability a mieru v Iraku civilnými prostriedkami a taktiež je pripravená podieľať sa na procese budovania irackých

bezpečnostných síl, ktoré budú schopné prevziať zodpovednosť za stabilitu a bezpečnosť v Iraku.

Vláda SR bude podporovať rozšírenie spôsobilostí ozbrojených síl SR aj na oblasť asistenčných úloh s dôrazom na ochranu zdravia a majetku občanov a štátu v prípadoch ako sú napríklad živelné pohromy alebo teroristický útok.

Vláda SR dokončí transformáciu vojenského školstva, podporí rozvoj národnej vojenskej vedy a súčasne vytvorí podmienky pre vzdelávanie civilných odborníkov v odbore bezpečnosti a obrany. Vláda bude prijímať opatrenia na posilňovanie občianskej zodpovednosti za obranu a upevňovanie občianskeho charakteru obrany štátu.

Vláda SR prehodnotí systém velenia a riadenia ozbrojených síl SR tak, aby zabezpečoval požadovaný stupeň ich operačnej pripravenosti pre obranu štátu a občanov a plnenie medzinárodných záväzkov SR.

Vláda SR zvýši kvalitu ľudského potenciálu rezortu ministerstva obrany s dôrazom na profesionalitu, odbornosť a kompetentnosť výkonu funkcií. Bude zvyšovať profesionalitu ozbrojených síl a stabilizovať ich personál, vrátane primeraného odmeňovania a sociálneho zabezpečenia. Bude motivovať a stimulovať profesionálnych vojakov pri akceptovaní požiadavky rovnosti príležitostí.

Vláda SR vytvorí podmienky na zlepšenie starostlivosti o vojenských dôchodcov. Podporí rozvoj tradícií a starostlivosť o vojenských veteránov a ich rodinných príslušníkov.

Vláda SR zabezpečí, aby výdavky vyčleňované na obranu dosahovali úroveň potrebnú na zabezpečenie obrany štátu a záväzkov Slovenskej republiky. Zabezpečí, aby výdavky na operácie medzinárodného krízového manažmentu a výdavky súvisiace so zaradením do síl rýchlej reakcie NATO a EÚ neboli financované na úkor udržiavania a rozvoja ozbrojených síl SR.

Vláda SR vybuduje funkčný systém včasnej výstrahy s cieľom identifikovať vznikajúce hrozby tak, aby bolo možné včas prijať efektívne protiopatrenia.

Vláda SR bude podporovať rozvoj obranného priemyslu SR. Vláda bude podporovať jeho čo najširšie zapojenie do modernizácie a prezbrojenia ozbrojených síl SR a medzinárodných vyzbrojovacích projektov, predovšetkým v rámci EÚ a NATO. Bude využívať domáce kapacity výskumu, vývoja, produkcie a údržby moderných zbraní, munície a bojovej techniky. Vláda bude iniciovať definovanie a legislatívnu úpravu ofsetových pravidiel pri zásadných investíciách do ozbrojených a bezpečnostných zložiek Slovenskej republiky.

Vláda SR bude budovať a udržiavať primeranú obrannú infraštruktúru a vytvárať podmienky na jej ochranu a fungovanie v krízových stavoch. Splní požiadavky vyplývajúce z členstva SR v NATO a EÚ, vrátane prijatia a všestranného zabezpečenia podpory spojeneckých ozbrojených síl na území SR a realizácie bezpečnostných investícií.

Vláda SR zabezpečí, aby ozbrojené sily pri obrane štátu a orgány verejnej moci pri krízových situáciách boli podporované systémom civilného núdzového plánovania.

9. Zahraničná politika

Zahraničná politika vlády SR bude dôsledne vychádzať zo štátnych záujmov Slovenskej republiky s cieľom zabezpečiť nevyhnutné medzinárodné podmienky pre upevnenie bezpečnosti, hospodárskej prosperity štátu a pre zlepšenie životnej úrovne slovenských občanov.

Vláda bude uskutočňovať dôveryhodnú, zodpovednú a vyváženú zahraničnú politiku. Nadviaže na všetko pozitívne, čo bolo doteraz v tejto oblasti dosiahnuté.

Vláda SR bude klásť dôraz na posilnenie mieru a stability v Európe a vo svete a bude spoľahlivým spojencom a partnerom rešpektujúcim svoje záväzky. Bude podporovať prehĺbenie partnerstva a strategickej spolupráce v rámci NATO a EÚ. Bude presadzovať mierovú, bezpečnú a sociálne zodpovednú Európu, rozvoj vzájomne výhodnej medzinárodnej spolupráce a vytváranie bezpečného sveta bez kríz a konfliktov. Bude sa spolupodieľať na boji proti terorizmu.

K presadzovaniu týchto cieľov bude vláda SR využívať členstvo v EÚ, NATO, OSN, OECD, OBSE a RE, ako aj aktívne pôsobenie v celom systéme medzinárodných organizácií. V súlade s medzinárodnými dohodami bude garantovať a presadzovať rešpektovanie ľudských práv a osobných slobôd, vrátane práv osôb patriacich k menšinám. Kategoricky odmieta všetky prejavy rasizmu, netolerancie, xenofóbie, agresívneho nacionalizmu, extrémizmu a antisemitizmu.

Vláda SR bude podporovať ďalšie prehlbovanie európskeho integračného procesu a konsolidáciu EÚ s cieľom posilňovať demokratickú, bezpečnú, ekonomicky dynamickú a prosperujúcu, sociálne stabilnú a solidárnu, vzdelanú a kultúrnu Európu. Bude klásť dôraz na ďalšiu demokratizáciu EÚ a jej priblíženie občanom tak, aby lepšie reagovala na ich problémy. SR sa bude aktívne podieľať na tvorbe európskych politík, zohľadňujúc rovnako presadzovanie štátnych záujmov, ako aj hodnotu európskej solidarity.

Vláda SR sa bude podieľať na príprave a realizácii Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ a na rozvoji kapacít európskej obrannej a bezpečnostnej politiky. V rámci Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky sa SR osobitne sústreďí na posilňovanie bezpečnosti a stability Západného Balkánu a východnej Európy, ako aj na uplatňovanie dobrých vzťahov v rámci európskej susedskej politiky.

Vláda SR bude podporovať pokračovanie ratifikačného procesu Zmluvy o Ústave pre Európu. V záujme dosiahnutia dohody sa nebude vyhýbať ani ďalšej diskusii o zjednodušení európskeho právneho systému, o jednoznačnejšom vymedzení právomocí medzi EÚ a členskými štátmi a o vytvorení účinného systému rozhodovania rozšírenej únie. Bude podporovať decentralizáciu a premiestnenie európskych inštitúcií a organizácií do strednej a východnej Európy vrátane SR.

S cieľom zvýšiť konkurenčnú schopnosť EÚ sa vláda SR na základe Lisabonskej stratégie sústreďí na účinné spájanie národných a spoločných európskych prostriedkov rastu, výkonnosti a modernizácie hospodárstva uplatňovaním vzdelanostnej ekonomiky a posilňovania sociálnej súdržnosti. Vláda SR bude presadzovať dobudovanie jednotného vnútorného trhu EÚ a postupné odstraňovanie bariér na európskom trhu práce a služieb ako aj energetiky. Zintenzívni úsilie o skrátenie prechodných období voľného pohybu pracovných síl a o zrovnoprávnenie našich občanov na európskom trhu práce.

Bude usilovať o naplnenie pridelených kvót zamestnancov v inštitúciách EÚ v súlade s prístupovými dokumentmi únie.

Vláda SR podporí ďalšie rozširovanie EÚ. Prijímanie nových štátov musí plne zodpovedať stanoveným kritériám členstva.

Vláda SR vypracuje analýzu stavu práv a povinností vyplývajúcich z členstva SR v EÚ s cieľom maximálneho využitia jeho potenciálu.

Vláda SR vyvinie maximálne úsilie na završenie príprav na vstup do Schengenského systému tak, aby sa SR stala jeho súčasťou v najkratšom možnom čase.

Vláda SR považuje NATO za hlavného garanta euro-atlantickej bezpečnosti. Bude rešpektovať a plniť záväzky vyplývajúce z členstva SR v NATO. Bude pokračovať v posilňovaní transatlantickej väzby a partnerstva medzi členskými štátmi Aliancie a rozvíjať svoje vzťahy s USA.

Vláda SR bude podporovať pokračovanie transformácie aliancie a politiku otvorených dverí NATO.

Vláda SR ako členskej krajiny EÚ a NATO bude presadzovať oživenie a rozšírenie politického dialógu a praktickej spolupráce medzi týmito zoskupeniami na strategickej a operačnej úrovni.

Prvoradú pozornosť bude vláda SR venovať vzťahom so susednými krajinami. Naším cieľom je komplexný rozvoj spolupráce v politickej, hospodárskej a kultúrnej oblasti. Podporíme cezhraničnú spoluprácu, kontakty miest a obcí ako súčasť dobrých susedských vzťahov. Vláda má záujem doriešiť problematiku vodného diela Gabčíkovo-Nagymaros.

Osobitnú dôležitosť prikladá vláda SR strategickému partnerstvu s Českou republikou a jeho naplňovaniu vo všestrannej konkrétnej spolupráci.

Vláda bude rozvíjať regionálnu spoluprácu, predovšetkým v rámci Vyšehradskej skupiny. Vláda SR sa bude usilovať o to, aby zoskupenie slúžilo ako nástroj presadzovania spoločne definovaných záujmov, vrátane v EÚ. Sústredí sa na realizáciu regionálnych projektov v oblasti infraštruktúry, energetiky, životného prostredia a kultúry.

Vláda SR bude prioritne všestranne rozvíjať spoluprácu s členskými štátmi EÚ a NATO. Bude aktivizovať vzťahy s Ruskou federáciou - dôležitým faktorom bezpečnosti a prosperity EÚ. Bude presadzovať vzájomne výhodné vzťahy s ďalšími významnými strategickými partnermi EÚ a SR, najmä s cieľom ich lepšieho využitia pre hospodársky rozvoj Slovenska.

Vláda SR deklaruje svoj záujem naďalej prispievať k posilňovaniu stability a demokracie v Iraku, Afganistane a na Blízkom Východe.

Vláda SR bude presadzovať efektívny multilateralizmus. Bude podporovať posilnenie postavenia medzinárodných organizácií univerzálneho charakteru, predovšetkým OSN ako nezastupiteľnej organizácie s globálnou zodpovednosťou za svetový mier a bezpečnosť. Ako volený člen Bezpečnostnej rady OSN v r. 2006-7 bude SR aktívne prispievať k riešeniu svetových a regionálnych problémov, hrozieb a výziev bezpečnosti, najmä spojených s terorizmom a šírením zbraní hromadného ničenia. Podporuje reformu OSN v záujme zvýšenia jej schopnosti pružne reagovať na aktuálne bezpečnostné hrozby. Posilní účasť SR v misiách OSN.

Vláda SR bude konštruktívnym spolutvorcom ľudsko-právnej politiky EÚ. Na rozvoj a presadzovanie ľudsko-právnych noriem využije aj polročné predsedníctvo vo Výbore ministrov Rady Európy (november 2007 – máj 2008). Bude kandidovať do príslušných multilaterálnych štruktúr pôsobiacich v tejto oblasti a aktívne v nich pôsobiť. Osobitnú pozornosť bude venovať medzinárodnej spolupráci v otázkach týkajúcich sa Roma, Sinti a Kalles.

Podpora krajanov bude jednou z priorit zahraničnej politiky SR. Vláda SR bude vytvárať podmienky na podporu krajanových komunit s cieľom zachovať jazykovú, kultúrnu a náboženskú identitu Slovákov žijúcich v zahraničí.

Vláda SR vytvorí nevyhnutné finančné, legislatívne a organizačné podmienky pre efektívne poskytovanie rozvojovej pomoci v súlade s cieľmi svojej zahraničnej politiky a pre

postupné zvyšovanie objemu cielenej rozvojovej pomoci vybraným krajinám Balkánu, rozvojovým a najmenej rozvinutým krajinám.

Vláda SR vytvorí nevyhnutné podmienky vrátane finančného krytia pre flexibilné poskytovanie humanitárnej pomoci krajinám postihnutým živelnými, či priemyselnými pohromami.

V záujme ekonomickej prosperity štátu bude vláda SR dôsledne posilňovať ekonomický rozmer diplomacie. Prostredníctvom jednotnej zahraničnej služby riadenej centrálnne bude dôraznejšie ako doteraz klásť dôraz na hospodárske záujmy SR.

Vláda SR pripraví v zmysle nového kompetenčného zákona komplexnú koncepciu jednotnej prezentácie SR v zahraničí a cieľavedomú stratégiu jej uplatňovania.

Kultúrnu dimenziu diplomacie vláda SR vníma ako súčasť zahraničnej politiky SR.

Vláda SR bude dbať o oprávnené potreby rastúceho počtu občanov SR, ktorí sa nachádzajú, žijú a pracujú za našimi hranicami a chrániť ich práva a záujmy. Bude zabezpečovať konzulárnu pomoc občanom SR, ktorí sa v zahraničí ocitli v núdzi. V krajinách, kde SR nemá zastúpenie, bude úzko spolupracovať na plnení svojich záväzkov voči občanom SR najmä s ostatnými členskými štátmi EÚ.

V súlade so zahranično-politickými prioritami bude MZV SR pokračovať v spolupráci s mimovládny sektorom, s partnermi z vedeckej a akademickej obce.

Vstupom SR do EÚ a NATO vzrástli úlohy zahraničnej služby, a to aj pokiaľ ide o koordináciu pôsobenia v zahraničí v úzkej súčinnosti s ostatnými rezortmi, orgánmi a inštitúciami SR, pôsobiacimi v zahraničí. Vláda vyhodnotí získané skúsenosti a z pohľadu budovania jednotného zahraničného pôsobenia SR a ekonomizácie zahraničnej služby pripraví jej reformu tak, aby sa zosúlادili ciele, nástroje a zdroje pre jej výkonnejšie fungovanie.

V záujme posilnenia jednoty, koordinovanosti a efektívnosti zahraničnej politiky Slovenskej republiky vláda SR pripraví návrh zákona o zahraničnej službe, ktorý upraví postavenie zamestnancov zahraničnej služby SR. Zákon bude vychádzať z princípu jednotnosti štátnej služby a verejnej služby a osobitostí jej dlhodobého výkonu v zahraničí, ako aj z potreby posilniť jej profesionalitu a umožniť efektívnejšie vynakladanie prostriedkov.